

HOLSTEBRO KOMMUNE

Rådhuset • 7500 Holstebro

Milte Lodahl
Herningvej 66
7800 Skive

Dato: 19-10-2015
Sagsnr.: 09.17.17-P19-9-15
Henv. til: Pernille Mia Bek
Natur og Miljø
Direkte tlf.: 96 11 7796
Afdeling tlf.: 96 11 75 57
naturogmiljo@holstebro.dk
www.holstebro.dk

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af kvægbruget **Hedelykke**

Herningvej 66, 7800 Skive
Beliggende på matr. nr. 9b, Trandum By, Sevel

MILJØGODKENDELSE MEDDELT I
HENHOLD TIL LOV NR. 868 AF 3. JULI
2015 OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF
HUSDYRBRUG.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	5
IKKE TEKNISK RESUMÉ	6
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	8
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	9
GENERELLE FORHOLD	9
<i>Dokumentation</i>	9
<i>Udnyttelse af godkendelse</i>	9
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	9
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	9
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	10
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	10
<i>Stalde</i>	10
<i>Forsuringsanlæg</i>	11
<i>Ventilation</i>	12
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	12
<i>Ensilage opbevaring og håndtering</i>	12
<i>Døde dyr</i>	13
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	13
<i>Håndtering af gylle</i>	13
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning</i>	13
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	13
<i>Lugt</i>	13
<i>Transport</i>	14
<i>Støj</i>	14
<i>Restvand og spildevand</i>	14
<i>Skadedyr</i>	14
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	14
<i>Miljø- og ressourcestyring</i>	14
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	15
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	15
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet</i>	16
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD	17
KLAGEVEJLEDNING	17
OFFENTLIGGØRELSE	17
RETSBESKYTTELSE	18
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	19
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	19
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	21
GENERELLE FORHOLD	21
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	21
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	22
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder</i>	23
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	23
<i>Alternative muligheder</i>	24
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	24

<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	24
<i>Stalde</i>	25
<i>Valg af BAT-teknologi i staldanlæg</i>	26
<i>BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak</i>	27
<i>Ventilation</i>	27
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	28
<i>Foder</i>	28
<i>Ensilageopbevaring og håndtering</i>	28
<i>Fyringsanlæg</i>	29
<i>Olie og brændstof</i>	29
<i>Affald</i>	30
<i>Døde dyr</i>	31
<i>Sprøjtemidler og kemikalier</i>	32
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	32
<i>Håndtering af gylle</i>	34
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning</i>	34
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	35
<i>Ammoniak</i>	35
<i>Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning</i>	41
<i>Lugt</i>	42
<i>Transport</i>	43
<i>Støj</i>	45
<i>Støv</i>	46
<i>Lys</i>	46
<i>Restvand og spildevand</i>	46
<i>Skadedyr</i>	47
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	47
<i>Renere teknologi og ressourcestyring</i>	48
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	51
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	51
<i>Udskiftning af udbringningsarealer</i>	54
<i>Sædskifte og efterafgrøder</i>	54
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	54
<i>Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer</i>	56
<i>Grundvand</i>	56
<i>Bilag IV-arter</i>	56
<i>Generelle betragtninger for Natura 2000-områder</i>	57
<i>Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer</i>	57
<i>Nitratudvaskning i det ansøgte projekt</i>	58
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område</i>	58
<i>Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt</i>	60
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område</i>	64
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	65
BILAG	66
<i>BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED</i>	66
<i>BILAG 2 – SITUATIONSPLAN OG HUSDYRBRUGETS AFLØBSFORHOLD</i>	67
<i>BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING</i>	68
<i>BILAG 4 – OMKRINGBOENDE</i>	69
<i>BILAG 5 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG OG N-DEP FRA ANLÆG</i>	70
<i>BILAG 6 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE</i>	71
<i>BILAG 7 – AREALER DEL 1/2</i>	72
<i>BILAG 8 – AREALER DEL 2/2</i>	73

BILAG 9 – GYLLETRANSPORTRUTER.....	74
BILAG 10 – RISIKOAREALER I RELATION TIL TERRÆNFORHOLD.....	75
BILAG 11 – JORDBUNDSTYPER.....	76
BILAG 12 – LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD.....	77
BILAG 13 – RISIKOOMRÅDER FOR FOSFORUDVASKNING (OKKERKLASSER).....	78
BILAG 14 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER.....	79
BILAG 15 – LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER.....	80
BILAG 16 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 2.....	81
BILAG 17 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 2.....	82
APPENDIX 1 - NATURA 2000-VANDOPLAND SKIVE FJORD, LOVNS- SAMT RISEGÅRDE BREDNING - STATUS FOR UDPEGNINGSGRUNDLAG SAMT FORUDSÆTNINGER FOR ANVENDELSE AF HUSDYRLOVENS BESKYTTELSESNIVEAU.	83

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	19-10-2015
Godkendelse hjemmel, lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.	§ 12
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	Milter Lodahl
CVR-nr. / P-nr.	13146543 / 1000508858
Husdyrbrugets adresse	Herningvej 66, 7800 Skive
Husdyrbrugets telefonnumre	97544152 / 20134152
Husdyrbrugets kontaktperson	Milter Lodahl
Husdyrbrugets e-mail:	milterl@mail.dk
Matrikel	9b, Trandum By, Sevel
CHR	66571
Ejendomsnr.	661-0186133
Husdyrgodkendelsesskema numre	Hovedansøgning scenarie 1: 76600 Fiktivt scenarie 2 akkumuleret: 76613 Fiktivt scenarie 1 nu til ansøgt: 80129 Fiktivt scenarie 2 nu til ansøgt: 80132
Husdyrbrugets konsulent	Kristian Andreassen, Vestjysk Landboforening, e-mail: kra@vjl.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63
Sagsnummer	09.17.17-P19-9-15

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 15-04-2015 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Herningvej 66, 7800 Skive. Husdyrbruget bliver større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Dette betyder bl.a., at ansøgning om og forslag til miljøgodkendelse af husdyrbruget skal offentliggøres.

Ansøgningen har været annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside i perioden fra den 04-08-2015 til den 19-08-2015. Forslag til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 02-09-2015 til den 14-10-2015.

Husdyrbruget er tidligere miljøgodkendt efter § 11 den 07-10-2009, og der er udarbejdet et tillæg nr. 1 den 13-07-2011.

I forbindelse med ansøgning om nye arealer og en højere mælkeydelse er husdyrbruget nu omfattet af § 12. I denne godkendelse er der behandlet to scenarier.

I scenarie 1 afsættes der fortsat gylle til Herningvej 67 (41,1 DE) og der modtages husdyrgødning fra en ejendom med mink (34,48 DE). Desuden hæves ydelsen til 12.000 kg EKM. Beregningerne til scenarie 1 fremgår af skema ID 76600.

I scenarie 2 afsættes der ikke gylle til Herningvej 67 og ydelsen er hævet til 11.000 kg EKM, ellers som scenarie 1. Beregningerne til scenarie 2 fremgår af fiktivt skema ID 76613.

Dyreholdet udvides ikke ved dette tillæg, men da ydelsen for malkekøerne stiger, sker der en stigning i antal dyreenheder fra 296,56 til 322,54 DE i scenarie 1 og 309,55 DE i scenarie 2 DE.

Eksisterende miljøgodkendelse af 07-10-2009 og tillæg nr. 1 af 13-07-2011 erstattes ved meddelelse af denne nye miljøgodkendelse. Den nye miljøgodkendelse træder i kraft den dato den tages i brug. Samtidig bortfalder eksisterende miljøgodkendelse af 07-10-2009 og tillæg nr. 1 af 13-07-2011.

Den ansøgte udvidelse skal jf. Husdyrlovens § 26 stk. 2 vurderes ud fra en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højst over en 8-årig periode. Idet bedriften tidligere er miljøgodkendt af Holstebro Kommune, jf. ovenstående, skal den nu ansøgte udvidelse vurderes ift. den drift, der var gældende før denne miljøgodkendelse trådte i kraft. Derfor er der indsendt to ansøgninger for hvert af de to scenarier:

1. Ansøgning, der belyser påvirkningerne på omgivelserne på alle de udvidelser, der er foretaget siden 1. januar 2007, dvs. nudriften i 2007 sammenholdt med

---

¹ Lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

ansøgt drift i 2012 (skema ID 76600 for scenarie 1 og fiktivt skema ID 76613 for scenarie 2).

2. Ansøgning, der belyser påvirkningerne på omgivelserne på de udvidelser, der foretages ift. gældende miljøgodkendelse og ansøgt drift (fiktivt skema ID 80129 for scenarie 1 og fiktivt skema ID 80132 for scenarie 2).

Alle vurderinger af beskyttelsesniveauerne i denne godkendelse er foretaget på baggrund af ansøgning skema ID 76600 og fiktivt skema ID 76613, bortset fra vurdering af overholdelse af det generelle ammoniakkrav, som for første udvidelse var 25 % og for denne udvidelse er 30 %.

Husdyrbruget er etableret med et forsøringsanlæg, hvilket reducerer ammoniakfordampningen fra anlægget.

Udspretningsarealerne er beliggende udenfor nitratklasse, nitratfølsomme indvindingsområder og udenfor fosforfølsomt opland. En mindre del af udbringningsarealet ligger dog på robuste arealer i fosforfølsomt opland til Stubbergård Sø.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 160 malkekøer (tung race), ydelse 12.000 kg EKM i scenarie 1 eller 11.000 kg EKM i scenarie 2, 157 kvier (tung race, 3-27 mdr.), 20 småkalve (0-3 mdr., tung race) og 80 tyrekalve (tung race, 40-60 kg) svarende til i alt hhv. 322,54 DE i scenarie 1 og 309,55 DE i scenarie 2, på husdyrbruget matr. nr. 9b, Trandum By, Sevel, beliggende Herningvej 66, 7800 Skive.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer) og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Pernille Mia Bek

Biolog

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

---

1. Nærværende § 12 miljøgodkendelse ophæver miljøgodkendelse af 07-10-2009 og tillæg nr. 1 af 13-07-2011 meddelt i henhold til § 11 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.
2. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
3. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks.:
  - husdyrholdets størrelse
  - foderplaner, analyser, resultater fra endagsfoderkontrollen samt indlægs- og følgesedler fra indkøbt foder og råvarer
  - affaldsregistrering og -bortskaffelse
  - mark- og gødningsplaner
  - driftsjournaler (jvf. bilag 16 og 17)skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Udnyttelse af godkendelse

---

4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.
5. Det ansøgte skal etableres som et samlet projekt, og delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen kan kun ske efter afgørelse fra Holstebro Kommune.

Ansøger og ejerforhold

---

6. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

---

7. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilagemarkstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller).

8. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Dyrehold Scenarie 1		Dyrehold Scenarie 2	
	Antal	DE	Antal	DE
Malkekøer, tung race (12.000 kg EKM)	160	245,59		
Malkekøer, tung race (11.000 kg EKM)			160	232,60
Småkalve, tung race (0-3 mdr.)	20	4,90	20	4,90
Kvier, tung race (3-27 mdr.)	157	71,00	157	71,00
Tyrekalve, tung race (40-60 kg)	80	1,05	80	1,05
I alt		322,54		309,55

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet som ansøgt i Skema 3. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår. Nedgang i mælkeydelse må ikke omsættes til flere dyr.

Det tillades, at fordelingen mellem malkekøer og opdræt varierer inden for de maksimale 322,54/309,55 DE som gennemsnit over 3 år, dog maksimalt med 5 DE forskydning i de enkelte dyretyper.

Stalde

9. Staldene skal etableres og drives med følgende indretning og systemer:

Staldnavn	Dyretype og evt. vægt korrektion	Ansøgt drift Scenarie 1		Ansøgt drift Scenarie 2		Staldsystem
		Antal	DE	Antal	DE	
Stald nr. 1 Småkalve	Småkalve, tung race (0-3 mdr.)	20	4,90	20	4,90	Dybstrøelse hele arealet
	Tyrekalve, tung race (40-60 kg)	80	1,05	80	1,05	
Stald nr. 2 Kvier	Kvier, tung race (3-27 mdr.)	90	40,70	90	40,70	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) Afgræsning udenfor udbringningsarealet 1 mdr.

Staldnavn	Dyretype og evt. vægt korrektion	Ansøgt drift Scenarie 1		Ansøgt drift Scenarie 2		Staldsystem
		Antal	DE	Antal	DE	
Stald nr. 3	Kvier, tung race (3-27 mdr.)	67	30,30	67	30,30	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
	Malkekøer, tung race (12.000 kg EKM)	75	115,12			
	Malkekøer, tung race (11.000 kg EKM)			75	109,03	
Stald nr. 4	Malkekøer, tung race (12.000 kg EKM)	85	130,47			Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
	Malkekøer, tung race (11.000 kg EKM)			85	123,57	

10. I alle dybstrøelsesafsnit skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmatten altid er tør i overfladen.

11. Kvierne skal være udegående i det antal måneder som er anført i vilkår 10. Der skal føres journal til dokumentation.

Forsuringsanlæg

- I stald 2, 3 og 4 skal der være et anlæg til svovlsyrebehandling af gylle efter miljøstyrelsens teknologiblad – svovlsyrebehandling af kvæggylle version 3.
- Der må kun anvendes svovlsyre i anlægget.
- Syre skal opbevares i en dobbeltkroget tank, der skal etableres på en cementeret plads med en 10x10 cm kanal hele vejen rundt om syretanken med afløb til gyllekanalerne. Syretanken skal være sikret mod påkørsel.
- Før svovlsyrebehandling må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis maksimalt være 6,0. Alle målte pH-værdier før svovlsyrebehandling skal dog være mindre end 6,5.
- Styringen af anlægget skal indstilles til at behandle gyllen til pH-værdi 5,5.
- Anlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens driftsvejledning. Producentens driftsvejledning skal opbevares på husdyrbruget.
- Der skal indgås skriftlig serviceaftale med producenten om kontrol, herunder kontrol af syrepumpe, kompressor, niveaumåler i fortank, niveaumåler i syretank, overdumpningsstop, skueglas, tørrestof patron, påfyldningsstuds, utætheder og samlinger samt kalibrering af pH-målere. Anlægget skal serviceres minimum 3 gange årligt. Såfremt anlægget efter det første driftsår har udvist driftsstabilitet, kan kontrol- og kalibreringshyppigheden nedsættes efter skriftlig aftale med Holstebro Kommune.
- Der skal føres egenkontrol på forsuringsanlægget. Daglig egenkontrol omfatter bl.a. check af pH-værdier og syreforbrug, check af restmængde af syre og

skueglas, samt gennemgang af driftsfejl og alarmer samt registrering af afhjælpende handlinger.

20. Tilsynsmyndigheden skal underrettes i følgende situationer:

- Kritisk stop af anlægget
- Skumning i mixertank og øget lugtemission
- Den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis er større end 6,0 før svovlsyrebehandling
- Der måles pH-værdier før svovlsyrebehandling, som er større end 6,5 i en sammenhængende periode på mere end 7 dage.
- Svovlsyrebehandlingsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 7 dage.

21. Rapporter vedrørende serviceeftersyn, kontrol og kalibrering skal vedlægges husdyrbrugets driftsjournal, og kopi af kontrolrapporter skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i minimum 5 år. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at hyppigere kontrol og kalibrering er nødvendig for korrekt funktion/effektivitet af anlægget, kan serviceintervallerne kræves sat op.

Ventilation

---

22. Ventilationsanlæggene skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg. Anlægget skal dog som minimum rengøres mindst en gang hvert forår.

Rengøring af staldanlæg

---

23. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder rene stalde og fodringsanlæg.

Ensilage opbevaring og håndtering

---

24. Ensilage, der opbevares i markstak, må ikke placeres på arealer, der skråner mod vandløb og søer. Der skal minimum gå 5 år imellem, der placeres markstakke på et givent areal. Markstakke må ikke placeres på drænedede eller lavbundslande uden okkerklasse.

25. I de tilfælde, hvor ensilage placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres og indtegnes på et målefast kortbilag i driftsjournalen.

Placeringen af ensilagemarkstakke skal overholde følgende afstandskrav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg, herunder markvandingboringer	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	100 meter

Spild og kasseret ensilage fra markstakke skal fjernes løbende (minimum en gang om ugen og altid før varslet regn) og opbevares som fast husdyrgødning.

Overdækningsmateriale fra markstakke, ensilagepladser eller –siloeer skal løbende fjernes og opbevares i en container eller tom køresilo.

Døde dyr

---

26. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.

27. Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

---

28. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 16 og 17.

29. Der skal etableres JH-gyllestop på de gyllebeholdere, der modtager forsuret gylle fra anlægget.

Håndtering af gylle

---

30. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår risiko for spild fra påfyldning af gyllevogne ol., kan der stilles krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning

---

31. Der må ikke placeres markstakke med komposteret dybstrøelse på mark nr. 1-0, 1-1, 1-2, 15-0, 15-1, 16-0, 17-0, 27-0, 27-1 og 27-3, jf. bilag 12.

32. Komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, skal placeres mindst 150 m fra nabobeboelse uden landbrugspligt. Omlastning ved udkørsel af dybstrøelse skal ske minimum 100 m fra nabobeboelse.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Lugt

---

33. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplæg m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

---

34. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.
35. Transport med husdyrgødning skal, så vidt det er muligt, ske udenom bymæssig bebyggelse.

Støj

---

36. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Restvand og spildevand

---

37. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningsspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.

Skadedyr

---

38. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium.
39. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

---

40. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

Miljø- og ressourcestyring

---

41. Husdyrbruget skal minimum en gang årligt føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.

42. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.
43. Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:
- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
  - Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
  - Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
  - Reparations- og vedligeholdelsesplaner.
  - Affaldsreducerende tiltag.
44. Senest 1 år efter at miljøgodkendelsen er taget i anvendelse skal hele husdyrbruget være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køleanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

---

45. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 6.
- Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 311,63 DE i scenarie 1 og 339,74 DE i scenarie 2 med den husdyrgødnings-sammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 16 og 16, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 2,11 DE/ha i scenarie 1 og 2,30 DE/ha i scenarie 2.
- Der må ikke udbringes andre former for organisk gødning eller lignende på udbringningsarealerne.
46. Den tilførte minkgylle, svarende til 33,59 DE (3.974 kg N og 1.200 kg P) i begge scenarier, jvf. Skema 16 og 16, kan erstattes med kvæggylle, kvægdymbstrøelse, svinegylle eller svinedymbstrøelse, såfremt husdyrgødningen ikke indeholder større næringsstofmængder end den ansøgte minkgylle.
47. Der skal i scenarie 1 afsættes husdyrgødning svarende til 41,10 DE (3.605 kg N og 620 kg P), jf. Skema 16.

48. I forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal husdyrbruget kunne dokumentere, at gyllen udspredes på de hertil ansøgte og godkendte arealer.

49. Ved udbringning af gylle på gylleaftalearealer, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal der foreligge en underskrevet aftale herfor. Aftalen skal indeholde et kort, der angiver hvilke arealer aftalen omhandler.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

---

50. Der skal opretholdes en dyrkningsfri randzone på minimum 20 m mellem vandløbet Strømmen og mark nr. 14-0, jf. bilag 10.

51. Markdriften på den del af mark nr. 14-0, der er beliggende på matr. nr. 1, Hjelm Hede, Sevel, skal tilrettelægges således, at denne finder sted parallelt med vandløbet inden for en zone svarende til den normal forager (gerne ca. 20 m) på den del af mark nr. 14-0, der ligger nærmest vandløbet Strømmen, jf. bilag 10.

52. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst.

53. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

54. Der må ikke etableres afvandingsrønder på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald kan klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Fristen for at klage over afgørelsen er den 16-11-2015.

Klagen skal sendes digitalt. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind, kan du søge på "*Klag til Natur- og Miljøklagenævnet*", hvor du bliver guidet igennem klageprocessen. Det koster 500 kr. i klagegebyr at få behandlet klagen.

Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Holstebro Kommune, der sender anmodningen videre til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Aktindsigt

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for hvilket materiale kommunen må udlevere er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Søgsmål

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Milter Lodahl, Herningvej 66, 7800 Skive (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr: 1001874009 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, CVR:., P-nr:., Hagevej 14, 6990 Ulfborg, E-mail: jenson@mail.dk (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland) v/ Lars H. Hansen, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 - (Interesseorganisation)

- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- Kristian Andreassen, Vestjysk Landboforening, e-mail: kra@vjl.dk (ansøgers rådgiver)
- Birgit Kjærgaard Pedersen og Claus Pedersen, Herningvej 75, 7800 Skive (Bortforpagter)
- Brian Keld Christensen, Herningvej 71, 7800 Skive (Bortforpagter)
- Søren Folden Gjedsig, Herningvej 73, 7800 Skive (Bortforpagter)
- Otto Valdemar Bæk, Herningvej 67, 7800 Skive, CVR: 18919338 (Gyllemodtager)
- Claus Pedersen, Herningvej 75, 7800 Skive, CVR: 13874603 (Gylleavgiver)

I perioden 02-09-2015 til 14-10-2015 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring. Forslaget er annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside og orienteringsbrev er sendt til nedenstående:

- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr: 1001874009 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, CVR: , P-nr: , Hagevej 14, 6990 Ulfborg, E-mail: jenson@mail.dk (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland) v/ Lars H. Hansen, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 - (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- Kristian Andreassen, Vestjysk Landboforening, e-mail: kra@vjl.dk (ansøgers rådgiver)
- Birgit Kjærgaard Pedersen og Claus Pedersen, Herningvej 75, 7800 Skive (Bortforpagter)
- Brian Keld Christensen, Herningvej 71, 7800 Skive (Bortforpagter)
- Søren Folden Gjedsig, Herningvej 73, 7800 Skive (Bortforpagter)
- Otto Valdemar Bæk, Herningvej 67, 7800 Skive, CVR: 18919338 (Gyllemodtager)
- Claus Pedersen, Herningvej 75, 7800 Skive, CVR: 13874603 (Gylleavgiver)

I 6 ugers høringsperioden er der indkommet bemærkninger fra følgende:

- ingen bemærkninger modtaget

Inddragelse af offentligheden er sket gennem annoncering af modtagelse af ansøgning i perioden 04-08-2015 til den 19-08-2015.

- ingen bemærkninger modtaget

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Herningvej 66, 7800 Skive samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssi-

ge skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2023.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 19-10-2015. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Denne godkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra offentliggørelse.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 4/1997 om godkendelse af husdyrbrug
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav
- Vejledning nr. 1/2005 om rotter
- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003
- Skadedyrslaboratoriet: Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr i 2003
- Vejledning nr. 1027/2007 om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og forordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt. Dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang, det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang, det er relevant.

Ansøger og ejerforhold

Milner Lodahl ejer og driver husdyrbruget på Herningvej 66, 7800 Skive under CVR nr. 13146543. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og

miljøansvarlige på husdyrbruget er Milter Lodahl. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

Lokalisering og planmæssige forhold

Bedriften ligger cirka 2,8 km sydsydvest for Mogenstrup (samlet bebyggelse) og ca. 2,8 km vest for Vridsted (byzone). Husdyrbruget beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget er beliggende i landzone.
Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i primære jordbrugsområder.

Skema 1. Lokalisering og planmæssige forhold.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste nabo, byzone m.v.:	Afstand
Nærmeste nabo uden landbrugspligt (Trevældvej 15) – krav 50 meter	380 m
Nærmeste nabo med landbrugspligt (Trevældvej 17) – krav 50 meter	480 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	>1.000 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	>1.000 m
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren - vurdering indenfor 300 meter	>1.000 m

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Kategori 1-natur - ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	Ca. 1.750 m
Kategori 2-natur ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	Ca. 975 m

Dispensation

Vandindvindingsboringen til markvandning med DGU nr. 65.1104 er beliggende 11 meter fra plansiloanlægget. Afstandskravet på 25 meter er således ikke overholdt. Boringen DGU nr. 65.1104 består kun af sand og området er udpeget som område med almindelige drikkevandsinteresser (OD). Plansiloen er med fast bund og afgrænsningsmur, og åbning samt forplads ligger i modsat retning fra markvandingen i en afstand af 56 meter. Da der i godkendelsen af 07-10-2009 blev givet dispensation til afstandskravet til opførsel af plansiloanlægget, og drikkevandsanalyserne fra ejendommens vandforsyning DGU nr. 65.1043 overholder gældende kvalitetskrav, dispenserer Holstebro Kommune fortsat fra afstandskravet på 25 meter.

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Husdyrbruget ligger i et relativt fladt og åbent landskab præget af landbrugsmæssig drift, med spredtliggende læhegn og områder med beplantninger. Da der ikke bygges nyt i forbindelse med denne godkendelse, er der ikke lavet en vurdering i forhold til anlægget.

Vurdering i forhold til arealer

Husdyrbruget, og dets ejede og forpagtede udbringningsarealer, ligger i områder udpeget som primære jordbrugsområder. De nordligst beliggende udbringningsarealer ligger i et område, der er udpeget som særligt værdifulde kulturmiljøer, hvor oldtidsvejen, fra Dybå til Trandum ved Karup Å, løber.

Mark nr. 14-0 og 14-3 ligger i et område udpeget som landskabelige interesseområder, som dog ikke giver anledning til restriktioner i markdriften på disse to marker.

Beskyttede fortidsminder

På mark nr. 38-0 findes et fredet fortidsminde, en gravhøj, som, jvf. § 29f i museumsloven, er beskyttet af en 2 meter beskyttelseszone, målt fra gravhøjens fod, hvor der ikke må foretages jordbehandling, gødskes eller tilplantes. Der stilles ikke skærpende vilkår. Under forudsætning af, at afstanden på 2 meter til fortidsmindets fod overholdes, vurderes det, at den fremtidige drift på husdyrbruget ikke påvirker hverken fortidsmindet eller særligt værdifulde kulturmiljøer i området.

På markerne er der registreret flere ikke fredede fortidsminder (gravhøje), se kortbilag 15. Dybdepløjning på arealerne frarådes derfor. Findes der fortidsminder på arealerne er disse omfattet af Museumslovens § 27, stk. 2, der påbyder standsning af jordarbejde samt anmeldelse af fortidsminde fund til Holstebro Museum, der er nærmeste kulturhistoriske museum med arkæologisk ansvarsområde.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

Ophør af husdyrbruget

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Der stilles vilkår om, at det ved eventuelt ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø.

Alternative muligheder

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser, der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres: 0-alternativet til dette projekt er, at driften vil forsætte uændret uden ydelsesstigning og ændring i arealerne.

Der vurderes ikke at være væsentlige landskabelige forringelser som følge af projektet, da stigningen i dyreenheder (ydelse) sker i eksisterende bygninger.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives konventionelt med nedenstående produktionsstørrelse (Skema 2) i de staldsystemer, der er angivet i Skema 3:

Skema 2. Produktionsstørrelse.

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion scenarie 1		Ansøgt produktion scenarie 2	
	Antal	DE	Antal	DE		
Malkekøer, tung race (10.000 kg EKM)	160	219,61				
Malkekøer, tung race (12.000 kg EKM)			160	245,59		
Malkekøer, tung race (11.000 kg EKM)					160	232,60
Småkalve, tung race (0-3 mdr.)	20	4,90	20	4,90	20	4,90
Kvier, tung race (3-27 mdr.)	157	71,00	157	71,00	157	71,00
Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.)	80	1,05	80	1,05	80	1,05
I alt		296,56		322,54		309,55

Produktionsniveau

Det vurderes, at det er hensigtsmæssigt at tage udgangspunkt i et fleksibelt produktionsniveau for husdyrbruget, da husdyrbruget kun har kvæg, og da produktionens lønsomhed skønnes at kunne maksimeres ved at have et fleksibelt produktionsniveau. Der stilles vilkår om, at antallet af dyreenheder mellem de forskellige dyretyper kan variere med indtil 5 DE.

Nedgang i mælkeydelse må ikke omsættes til flere dyr.

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste

3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af Skema 3, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem og BAT-niveau fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af Bilag 2.

Skema 3. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem og BAT-niveau.

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektur	Nudrift drift		Ansøgt drift scenario 1		Ansøgt drift scenario 2		Staldsystem og afgræsning
		Antal	DE	Antal	DE	Antal	DE	
Stald nr. 1 Småkalve	Småkalve, tung race (0-3 mdr.)	20	4,90	20	4,90	20	4,90	Dybstrøelse hele arealet
	Tyrekalve, tung race (40-60 kg)	80	1,05	80	1,05	80	1,05	
Stald nr. 2 Kvier	Kvier, tung race (3-27 mdr.)	90	40,70	90	40,70	90	40,70	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) Afgræsning 1 mdr. udenfor udbringningsarealet
Stald nr. 3	Malkekøer, tung race (10.000 kg EKM)	75	102,94					Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
	Kvier, tung race (3-27 mdr.)	67	30,30	67	30,30	67	30,30	
	Malkekøer, tung race (12.000 kg EKM)			75	115,12			
	Malkekøer, tung race (11.000 kg EKM)					75	109,03	
Stald nr. 4	Malkekøer, tung race (10.000 kg EKM)	85	116,67					Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
	Malkekøer, tung race (12.000 kg EKM)			85	130,47			
	Malkekøer, tung race (11.000 kg EKM)					85	123,57	

I forbindelse med denne godkendelse laves der ikke om på staldanlæg eller fordeling af dyrene i stalderne.

Kalvestald

Kalvestald (1) til småkalve er indrettet som dybstrøelsesstald. Tyrekalvene afsættes ved 2 måneders alderen. Kalvestalden er uden ammoniakreducerende tiltag. Der skal strøs halm i rigelige mængder i dybstrøelsesafsnittet, så dybstrøelsesmåten er tør i overfladen, hvorved ammoniakfordampningen reduceres. Der stilles vilkår herom.

Kalvehytter

Der er ingen udendørs kalvehytter på husdyrbruget, og der er derfor ikke stillet vilkår omkring placering af disse. Eventuel etablering af kalvehytter eller lignende på et senere tidspunkt skal ansøges/anmeldes og vurderes i henhold til gældende lov.

Eventuelt behov for etablering af kalvehytter midlertidigt i forbindelse med evt. sygdom i besætningen, vil, ved et mindre antal, ikke medføre godkendelsespligt. Dette såfremt de etableres i tilknytning til eksisterende bygninger på et eksisterende befæ-

stet areal med fald mod afløb til gyllesystem, og at afstandskravene for stalde i husdyrbrugslovens §§ 6 og 8 kan overholdes.

Kviestald

Ungdyrstald (2) til kvieopdræt er indrettet med spalter/sengebåse til opdræt. Gyllekanalerne er ringkanalsystem. Der er ingen planer om ændring af staldtypen. Der er etableret gylleforsuringsanlæg i stalden.

Kvie- og kostald

Kvie- og kostald (3) er indrettet som sengestald med spaltegulv. Gyllekanalerne er ringkanalsystem. Der er ingen planer om ændring af staldtypen. Der er etableret gylleforsuringsanlæg i stalden.

Kostald

Kostalden (4) er indrettet som sengestald med spaltegulv (ringkanal). Der er etableret gylleforsuringsanlæg i stalden. Forsuringsanlægget forventes at kunne reducere ammoniakfordampningen fra stalden med 50 %. Gylleforsuringsanlægget er nærmere beskrevet i afsnittet 'Ammoniak' under 'Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg'.

Holstebro Kommunes vurdering

Holstebro Kommune vurderer, at gødningshåndteringen i staldene er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen. Der er derfor ikke stillet vilkår, der ligger ud over de generelle bestemmelser i lovgivningen. Såfremt staldene ændres, renoveres eller der bygges nyt, skal staldene vurderes i henhold til Bedste Tilgængelige Teknik (BAT).

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte bestemmelser. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldgulve og gyllekanaler.

Valg af BAT-teknologi i staldanlæg

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Samlet vurderes det, at gødningshåndtering i eksisterende stalde m.v. er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen.

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte

bestemmelser. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldgulve og gyllekanaler ud over det ovenfor nævnte.

BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak

Skema 4. Beregning af BAT niveau for husdyrbruget.

Dyretype	antal dyr	korrektion	BAT-niveau	maksimal N-udledning
Malkekøer, sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring	85	1	6,20 kg N/dyr	527 kg N
Malkekøer, sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring	75	1	9,80 kg N/dyr	735 kg N
Kvier (6-27 mdr.), sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal), forsuring	140	1	5,36 kg N/dyr	750 kg N
Småkalve (0-6 mdr.), dybstrøelse (hele arealet)	37	1	1,89 kg N/dyr	70 kg N
Tyrekalve (40-60 kg), dybstrøelse (hele arealet)	80	1	0,82 kg N/dyr	5 kg N*
Samlet emissionsgrænseværdi				2.087 kg N

* aflæst i husdyrgodkendelse.dk.

Af ovenstående Skema 4 fremgår en beregning af den samlede maksimale ammoniakfordampning, som må udledes fra husdyrbrugets stalde og lagre i henhold til Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier for malkekvæg.

Den ansøgte totale udledning er 1.722 kg N og overholder således det beregnede BAT emissionsniveau, som er 2.087 kg N. Der stilles vilkår, som sikrer, at de anvendte ammoniakreducerende teknologier implementeres. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrbrugets ammoniakudledning fra stald og lager overholder kravet om anvendelse af BAT.

Ventilation

Stald 3 og 4 ventileres ved naturlig ventilation og dermed anvendes kun el til regulering af gardinventilationen i staldenes sider. I stald 1 og 2 anvendes en kombination af mekanisk ventilation (undertryk) og naturlig ventilation. Afkast sidder i kip. I sommerperioden, hvor der er størst behov for ventilation, er en del af dyrene på græs. I perioder udtages vinduer, som på den måde øger ventilationskapaciteten ved, at der flyttes mere luft uden dermed at øge el-forbruget.

Ventilationssystemerne på husdyrbruget forventes ikke at kunne give anledning til gener for omboende. Hvor staldventilationen er naturlig, vurderes det, at kravet til BAT er overholdt.

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes iht. principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

Rengøring af staldanlæg

Stalde rengøres efter behov. Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Foder

Der anvendes tørt foder i form af kraftfoder til kreaturerne. Foderet opbevares i fodersiloer. Derudover anvendes ensilage og halm som foderremner. Halm opbevares i foderlade og maskinhus, mens ensilage opbevares i plansiloer og i markstak. Håndtering og udfodring af kraftfoder og halm kan give anledning til mindre støvgener.

Der stilles vilkår om opbevaring og anvendelse i relation til støj- og støvgener for omgivelserne og i forhold til skadedyr. Der stilles ikke skærpede vilkår omkring anvendelse af bestemte typer af foder.

Ensilageopbevaring og håndtering

Ensilage opbevares primært i husdyrbrugets plansiloer. Afhængigt af udbyttet de enkelte år, kan der forekomme år, hvor udbyttet er så stort, at det også er nødvendigt at opbevare ensilagen i markstak.

Årligt opbevares maksimalt 4.000 m³ ensilage på husdyrbruget. Ensilagen opbevares i to eksisterende plansiloer på i alt 648 m² fra henholdsvis 2005 og 2006 samt i den nyeste plansilo på 936 m² (bilag 2). Det forventes, at der vil være behov for at opbevare omkring 15 % af ensilagen i markstakke, svarende til 600 m³.

I henhold til gældende lovgivning må saftgivende ensilage ikke placeres i markstak. Ikke saftgivende ensilage må efter gældende lovgivning placeres direkte på marken i markstak.

Oplag af ensilage i markstak kan under visse omstændigheder medføre risiko for punktkildeforurening grundet udvaskning af næringsstoffer eller organisk stof til vandmiljøet. Risikoen herfor afhænger af flere faktorer, såsom manglende fortørring, uhomogene blandinger, lille absorptionsevne i blandingselementer, hurtig saftafgivelse fra foderremner eller lille tørstofprocent i udgangsmaterialet. Ved saftafgivelse fra ensilage i markstakke er der risiko for udvaskning af næringsstoffer til sårbart vandmiljø eller eksempelvis vandindvindingsanlæg. Risikoen herfor stiger ved anvendelse af samme ensileringsareal år efter år. Jvf. BREF-dokumentet er det BAT, at placere f.eks. gødningsstakke på skiftende lokaliteter på en sådan måde, at punktkildeforurening og afstrømning til følsomme receptorer reduceres. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at der i denne kontekst er visse ligheder mellem ensilage- og kompostmarkstakke. I forbindelse med etablering af ensilagemarkstakke kan der desuden forekomme lugt- og støjgener i forbindelse med ensilering og efterfølgende foderafhentning og evt. foderblanding, hvilket kan være til gene for f.eks. naboer.

Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ikke-saftgivende ensilage oplagt direkte i markstak, skal placeres på skiftende lokaliteter år efter år og ikke på samme sted

indenfor 5 år. Der stilles herudover vilkår om, at ensilageoplag på mark skal overholde nedenstående afstandskrav for at sikre mod gener og forurening.

Skema 5. Afstandskrav ved ensilageopbevaring i markstak.

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb, grøfter, dræn og søer samt offentlig vej eller privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	100 meter

Der stilles vilkår om, at der skal føres en journal for placering af markstakkene på kort og at ensilagespild/ensilagerester løbende, minimum en gang om ugen og altid før varslet regn, skal fjernes fra marken og opbevares som fast husdyrgødning. Overdækningsmateriale skal løbende fjernes fra marken.

Grundet risiko for overfladeafstrømning til overfladevand stilles der vilkår om, at ensilagemarkstakke ikke må placeres på arealer, der skråner mere end 6 grader mod overfladevande uanset afstanden til disse.

En del af udbringningsarealerne er beliggende på lavbundsjord. Der kan være en større risiko for udvaskning af næringsstoffer fra lavbundsjord. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ensilagemarkstakke ikke må placeres på lavbundsarealer. Lavbundsarealerne fremgår af bilag 12.

Holstebro Kommune vurderer, at det er BAT, at opbevaring af ensilage på husdyrbrug omfattet af husdyrlovens § 12 i videst muligt omfang sker på ensilageplads med fast bund, der er etableret i henhold til gældende byggeblade. Ligeledes bør ensilagepladserne i videst muligt udstrækning placeres tæt på udfodringssted, hvorved det samlede transportbehov og heraf afledte støjgener og ressourceforbrug reduceres.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget opfylder kravene til BAT for opbevaring af ensilage. Da naturlige udsving i foderhøsten kan bevirke, at ensilage placeres i markstak, vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT for placering af disse.

Fyringsanlæg

Ejendommen opvarmes med fast brændsel (træ). Der stilles ikke skærpede krav vedrørende opvarmning af ejendommen.

Ved ændring i malke-/mælkeanlægget bør det dog overvejes, om det kan være rentabelt at udnytte overskudsvarme fra mælkekølingsanlægget til opvarmning af stuehuset.

Olie og brændstof

Olietanke

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietank:

Skema 6. Olietanke

Type	Placering	Størrelse [liter]	Fabrikat	Tank nr.	Etableret år	Indhold
Overjordisk	I maskinhus på betongulv bag opkant, hvor spild kan opsamles	1.200	Roug	394365	1988	Diesel

Tanken er placeret i et hjørne i maskinhuset, således at risikoen for påkørsel er minimeret.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det medfører fare for forurening af disse. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at olie skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med uigennemtrængelig belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes så, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Affald

Der forventes ikke væsentlige ændringer i mængden og håndtering af affald ved denne ændring af husdyrbruget. Oplysninger om de enkelte fraktioner fremgår af Skema 7.

Skema 7. Affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående.

EAK-kode	Art	Mængder før og ansøgt	Opbevaring	Bortskaffelse
13 02 023 00	Olieaffald*	30 l	Olietromle opsat i opsamlingskar i maskinhus	Erhvervs-genbrugsplads en gang om året
	Kemikalier*	30	I aflåst skab i maskinhus på støbt gulv uden afløb	Erhvervs-genbrugsplads tre gange om året
52.00	Plast	600 kg	Ved plansilo	Afhentes af vognmand hvert forår
19.00	Erhvervsaffald (brændbart)	3 t	I container	Afhentes af firma, når containeren er fuld Ellers afleveres på erhvervs-genbrugsplads
50.00	Papir/pap	1,5 t	I lade	Erhvervs-genbrugsplads en gang om året
23.00	Jern	1,5 t	Udendørs	Erhvervs-genbrugsplads/ Jernhandler
20 01 18 00	Medicinrester*	30 kg	I lukket spand	Apotek
	Kanyler	15 stk.	I beholder med låg	Apotek

*Farligt affald: Dokumentation for bortskaffelse skal kunne fremvises ved tilsyn.

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres, bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald, såsom spildolie, skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside (affaldsregister).

Husdyrbruget skal registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler, herunder skal al bortskaffelse af farligt affald, som f.eks. spildolie, kunne dokumenteres. Dokumentation kan f.eks. være faktura fra værksted ved olieskift, kvittering fra genbrugsplads el.lign.

Alt medicinaffald (kanyler, sprayflasker, tomme ampuller, medicinrester mv.) skal håndteres som farligt affald, medmindre andet er angivet på emballagen. Kvittering for farligt affald skal fremvises ved tilsyn. Medicinaffald kan afleveres til dyrlægen, mod betaling på genbrugspladsen eller til anden godkendt modtager.

Kemikalieaffald må ikke opbevares, der må ikke være oplag af rester af kemikalier. Spildolie skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tæt-sluttende låg på spildbakke eller tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde. Oplagspladsen/spildbakken skal være under tag, og have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Indenfor affaldsområdet er BAT bl.a. at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående, uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Det stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med det stillede vilkår lever op til BAT.

Døde dyr

Døde kreaturer placeres overdækket med presenning på en betonpalle i skygge ved plansiloen, indtil afhentning til destruktionsanstalt. Der bliver straks taget kontakt til DAKA, hvorefter dyrene bliver hentet så hurtigt som muligt. Det forventes, at der vil være ca. 10 døde dyr til afhentning om året. Pladsens placering fremgår af bilag 2. Placeringen vurderes at være hensigtsmæssig set i forhold til DAKA, Arla, naboer og eventuelle forbipasserende.

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågæl-

dende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden. Hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

Sprøjtemidler og kemikalier

Sprøjtemidler og kemikalier opbevares i et aflåst skab i maskinhuset. Det er oplyst, at gulvet i maskinhuset er uden nogen form for afløb, og på den baggrund vurderer Holstebro Kommune, at risikoen for forurening af jord, undergrund, grundvand eller vandmiljø er minimal. Medicin opbevares i aflåst skab i kostald.

Oplag af kemikalier skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplaget må ikke medføre risiko for forurening af jord og undergrund, og skal derfor være under tag og på spildbakke eller tæt bund med opkant, uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

Ejendommens gyllebeholdere

- er stabile og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- har tætte bund og vægge
- har ingen spjæld, men alt overpumpes via neddykket rør
- omrøres kun umiddelbart før tømning
- er etableret med flydelag
- kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt beregninger af produceret mængde gylle, bliver der efter ændringen i ydelse til maks. 12.000 kg EKM opsamlet ca. 6.276 m³ gylle samt 800 m³ afløb fra ensilagepladser og vaskevand, svarende til en opsamlet mængde på 7.076 m³.

I nedenstående Skema 8 angives gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget:

Skema 8. Gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	10 års beholderkontrol	Før og efter ændring
			Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder I	1987	2008	1.200
Gyllebeholder II	1999	2008	2.000
Gyllebeholder, lejet*	1987	2008	1.200
Gyllekanaler (stald 2)	1999	---	500
Gyllekanaler (stald 3)	2000	---	200
Gyllekanaler (stald 4)	2010	---	200
Fortank	---	---	80
Samlet opbevaringskapacitet:			5.380

*Herningvej 71.

Den lejede gyllebeholder er en buffertank, der anvendes til opbevaring af den mængde gylle, der skal udbringes i vækstsæsonen på gylleaftalearealerne tæt på beholderen. Gyllen overføres til gyllebeholderen i perioden december-marts. Maskinstation transporterer gyllen i en 25 tons vogn. Kapaciteten af gyllebeholderen er 1.200 m³, men kun ca. 1.000 m³ vil blive overført, hvorfor der er rigelig plads til den mængde regnvand, der tilføres beholderen, ca. 100-150 m³ på et år.

På husdyrbruget er der en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 9 måneders produktion. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til mindst 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

Naturligt flydelag

Gyllebeholderne drives med naturligt flydelag, og da gyllen er forsuret, er de fritaget for kravet om logbog. For at optimere kontrol med beholdernes tæthed m.v. og imødegå forurening som følge heraf, stilles der vilkår til årlig inspektion inklusiv dokumentation i driftsjournal.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener

- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget
- at flydelag på gyllebeholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår leves op til BAT.

Håndtering af gylle

Påfyldning af gyllevogne

Da der kan benyttes gyllevogne, med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår risiko for spild ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt de supplerende oplysninger, bliver der efter udvidelsen produceret ca. 69 m³ fast gødning.

Gødning fra kalvestalden opbevares på møddingsplads med afløb til gyllebeholder. Der udmuges ved kalvene ca. 1 gang om måneden, og gødningen herfra nedpløjes om foråret. På pladsen opbevares maksimalt 100 m³ gødning ad gangen. Der sker ingen opbevaring af dybstrøelseskompost i markstakke.

Gødning fra kalvestalden skal opbevares overdækket på en dertil indrettet plads i perioden indtil udbringning, jvf. husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 4. Alternativt udbringes gødningen på marken direkte fra stalden.

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse, der har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken.

Det vurderes, at opbevaring af dybstrøelseskompost i markstakke er en dårlig ide på store husdyrbrug, da store mængder dybstrøelse i markstakke let vil kunne give anledning til punktkildeforurening eller gener i form af lugt eller fluer. Opbevaring af dybstrøelse på en møddingsplads nær staldanlæggene sikrer, at møddingen hyppigere bliver kontrolleret mht. lugt og fluer eller anden utilsigtet forurening, end hvis stakkene lå væk fra ejendommen i markstak.

Sikring af omgivelserne mod gener og forurening

Der stilles vilkår om, at komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, skal placeres mindst 150 meter fra nabobeboelse uden landbrugspligt, samt at omlastning ved udkørsel af dybstrøelse skal ske minimum 100 meter fra nabobeboelse. Dette af

hensyn til at reducere risikoen for gener af lugt og fluer. En omlastning må højst tage en uge.

Kompostmarkstakke højst må oplagres samme sted i marken i 12 måneder, og markstakkene må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år. Den ansvarlige for landbrugsdriften (driftsherren) skal derfor årligt føre optegnelser over markstakkene. Optegnelserne skal omfatte oplysninger om oplagsperiode og placering f.eks. ved angivelser på et kort.

Foderrester m.v.

Gødning, foderrester mv. fra den daglige rengøring må ikke opbevares i markstak, da det ikke opfylder kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen for opbevaring af kompost i markstakke. Dette skal i stedet opbevares på godkendt opbevaringsanlæg f.eks. ensilagesilo, møddingsplads, container beregnet til mødding, gyllebeholder eller lignende.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlæg og lagre er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 1.722 kg N/år, hvilket er en meremission på 241 kg N/år i forhold til nudrift og et fald i emissionen på 92 kg N/år i forhold til 1/1 2007-niveau.

Skema 9. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission Ansøgt drift ift. Seneste meddelte miljøgodkendelse 07-10-2009 SKEMA ID 80129 og 80132	N-emission ansøgt drift sce- narie 1 ift. nudriften i 2007 SKEMA ID 76600 og 76613
Emission fra stalde omfattet af kravet om 15/30 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	1.363 kg N / år	606 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	107 kg N / år	619 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	33 kg N / år	33 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	326 kg N / år	329 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	6 kg N / år	6 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 15/30 % reduktion	1.963 kg N / år	1.722 kg N / år
Meremission	241 kg N / år	- 92 kg N / år

Ansøgning skema ID 5439 er indsendt 2007. Siden er normerne ændret, hvorfor det har været nødvendigt at lave en beregning (skema ID 76600 og 76613) af den samlede kumulative udvidelse siden 1. januar 2007. Tallene i Skema 9 er medtaget for at vise ammoniakemissionen for den enkelte udvidelse og for den samlede kumulative udvidelse siden 1. januar 2007.

Jf. de indsendte beregninger i skema 5439, 80129 og 80132 er husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for ammoniak overholdt.

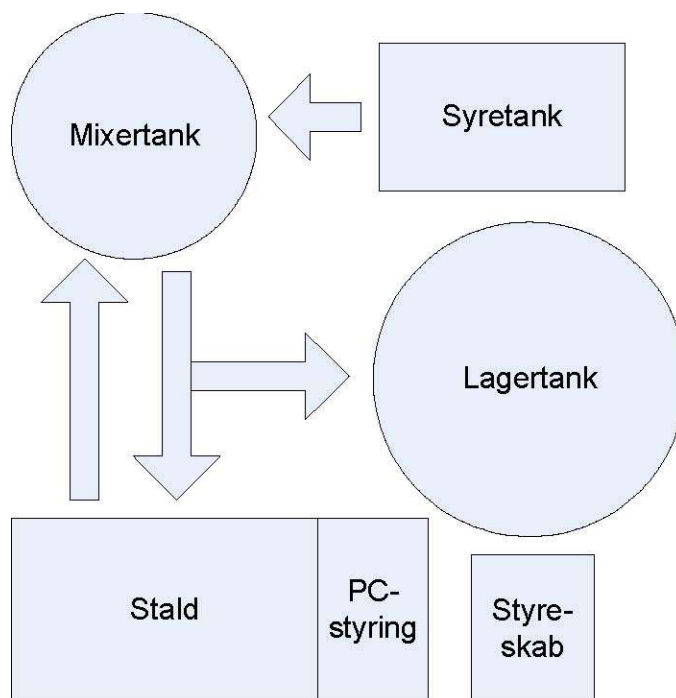
Gylleforsuringsanlæg

Der skal på ejendommen køre et gylleforsuringsanlæg efter miljøstyrelsens Teknologi-blad nr. Ma.St.01:v2 05-09. Anlægget skal være i drift hele året, svarende til 8.760 driftstimer om året.

Anlægget på ejendommen er et gylleforsuringsanlæg "JH-Forsuring NH4+" fra producenten Jørgen Hyldgaard Staldservice A/S. Forsuringsanlæg er optaget på teknologilisten. JH-Forsuring NH4+ har fået gennemført en ny VERA test.

Beskrivelse af gylleforsuringsanlæg

Figur 1 udgør en skitse over JH-forsuringsanlæg i kvægstalde med ringkanal.

Figur 1. Skitse af JH-forsuringsanlæg på kvægbrug med ringkanal under gulv

I gylleforsuringsanlæggets opbygning på kvægbrug indgår der følgende centrale dele:

- Syretank, hvori svovlsyre (96 %) opbevares indtil den doseres til gyllen
- Mixertank, hvori omrøring, syretilsætning og udpumpning til stalde finder sted. Mixertanken er ofte en eksisterende fortank
- Stald, hvori nyproduceret gylle blandes med forsuret gylle i ringkanalen under gulv
- Lagertank, hvori forsuret gylle lagres efter overpumpning fra mixertank
- Styreskab og PC-styring, hvorfra opsætning, datalogning og alarmer finder sted

Anlægget fungerer overordnet set på følgende måde. På et forudindstillet tidspunkt hver dag året rundt finder selve forsuringprocessen sted. Det foregår i følgende kronologisk rækkefølge:

1. Vask af begge pH elektroder i vand, der er placeret i mixertanken. pH-værdien måles og registreres som et gennemsnit af de to værdier og logges.
2. Omrøring i mixertanken og udpumpning af gylle fra mixertanken til ringkanalen påbegyndes. Ved denne proces sammenblandes gyllen i ringkanalen og mixertanken.
3. Efter 10-20 min. omrøring og gyllepumpning tilsættes der koncentreret svovlsyre (96 %) fra syretanken til gyllen i mixertanken. Dette foregår vha. en doseringspumpe.
4. Efter 30-60 min. omrøring stopper pumpe og omrører.
5. Efter 10 min. gyllestilstand måles pH-værdien i gyllen i mixertanken.

Opstart af anlæg

Ved opstart af JH-forsuringsanlægget sker tilsætningen af koncentreret svovlsyre gradvist og under opsyn af montør for at forhindre kraftig momentan afdampning af svovlbrinte (H_2S) fra gyllen. Der måles i den forbindelse afdampning af svovlbrinte. De nuværende erfaringer med opsætning af JH-forsuringsanlægget viser, at anlægget er funktionsdygtigt efter en indkøringsperiode på 1-2 måneder.

Måling af pH

I mixertanken måles gyllens pH-værdi og temperatur med to separate elektroder én gang før og én gang efter forsuringprocessen. PH-værdierne kan løbende aflæses på et integreret digitalt display placeret på teknikskabets frontpanel eller på en metal-søjle placeret i terrænhøjde på det sted, hvor pH-elektroderne er placeret.

I styringen er der indlagt vask af elektroder i vand ved opstart af anlægget samt en alarm, hvis pH-værdien i gyllen overstiger en fastlagt øvre værdi eller nedre værdi eller såfremt en elektrode skulle være defekt. Når temperaturen er < 0 °C foretages, for at beskytte elektroderne, ikke vask heraf inden opstart. Styringen muliggør sammenligning af de to målte pH-værdier, og såfremt pH-differencen overstiger en fastlagt værdi på 0,15 udsendes en alarm, hvoraf det fremgår, at kontrol/kalibrering af pH-målere er påkrævet. På den måde sikres det, at gyllens pH-værdi til stadighed måles korrekt, selvom en pH-elektrode er behæftet med fejl/defekt.

pH er et logaritmisk system, hvorfor afvigelser i målingen af syre/base-koncentrationerne, resulterer i eksponentielle ændringer i pH. Derfor er hyppig kalibrering af elektroden normalt påkrævet for at sikre, at systemet kører optimalt. Holstebro Kommune vurderer, at opbygningen af systemet med referenceelektrode kompenserer for dette problem.

Forsuring af gylle

Doseringspumpen pumper svovlsyren fra syretanken over i mixertanken. Styringen tillader kun at pumpe svovlsyre over i mixertanken, når omrøreren er i drift. Tilsæt-

ningen sker under væskeoverfladen via et syrebestandigt stålør neddyppet i gyllen placeret umiddelbart foran omrøreren, og der tilsættes typisk 1-4 liter/min.

Ved væskestilstand og langsom omrøring vil syren pga. af sin større densitet end gylle (96 % svovlsyre, densitet = 1,84 kg/L) kunne bevæge sig ned igennem gyllen, og evt. give anledning til syreskader i betonbunden. For at forhindre dette, samt for at opnå den fulde ammoniak effekt ved at forsure al gylle, benyttes eksisterende kraftige omrørere med en kapacitet på 15.000 – 25.000 L/min, således at den tilsatte syre fordeles ud i al gyllen, der befinder sig systemet.

Mængden af tilsat koncentreret svovlsyre fastlægges i første omgang ud fra den forventede produktion af gylle samt gødningstypen på det pågældende husdyrbrug. Svovlsyremængden er således en indtastet parameter, der indgår i styringen af processen. Ud fra pH-værdien, der måles i gyllen efter første syretilsætning og sammenblanding, foretager styringen efterfølgende en beregning af den evt. ekstra syremængde, der skal tilsættes ved forsuringprocessen. På kvægbrug kompenseres der først for en evt. difference ved næste syretilsætning, som finder sted den efterfølgende dag. Hvis anlægget f.eks. er indstillet til at gyllen skal forsures ned til pH til 5,5, og der reelt måles en pH-værdi på 5,6, så kompenseres der for forskellen mellem den indstillede pH-værdi og den reelle pH-værdi, idet der tilsættes en ekstra mængde svovlsyre i forhold til den indtastede mængde.

Svovlsyren må ikke erstattes af andre former for syre såsom salpetersyre, saltsyre, fosforsyre, eddikesyre, myresyre eller propionsyre. Syrerne er enten uden effekt, skadelige for inventaret, skadelige for sundheden, eller tilfører gyllen uønskede stoffer såsom klor og fosfor.

Overpumpning af forsuret gylle fra mixertank til gyllebeholder

Niveaufølere placeret i mixertanken registrerer gylleniveauet i tanken. Når et fastlagt gylleniveau er nået, pumpes et indtastet volumen forsuret gylle over i lagertanken, såfremt der forinden er modtaget klarmelding om, at den pågældende lagertank er klar til modtagelse af gyllen. En flowmåler registrerer gylleflowet til lagertanken, og herudfra beregner styringen hvor lang tid, der skal overpumpes forsuret gylle til lagertanken, før det ønskede volumen er overflyttet. Anmodningen om klarmelding til at pumpe gyllen til den pågældende lagertank sendes via SMS til et instrument udviklet af Jørgen Hyldgaard Staldservice A/S benævnt JH-gyllestop. Instrumentet placeres på den tank, hvortil gyllen ønskes overført

JH-gyllestop drives vha. solceller og batteri, og udsender klarmelding tilbage til styringen via SMS. Klarmelding kan ikke udsendes, hvis lagertank er fuld, der ikke er strøm på batteriet eller JH-gyllestop er defekt. Vha. en niveauføler, der indgår i opbygningen af JH-gyllestop, registreres gylleniveauet i den pågældende lagertank. Såfremt lagertanken er fuld, udløser styringen en alarm. Der kan heller ikke pumpes til andre tanke, før instrumentet manuelt er flyttet over på en ny lagertank med ledig kapacitet. I tilfælde af f.eks. defekt gyllepumpe og begyndende overfyldning af mixertanken som følge heraf, er der indlagt en alarm i styringen, som aktiveres, når gyllenstanden overstiger et fastlagt højt niveau i mixertanken.

Idet overpumpningssystemerne er automatiserede, og ikke nødvendigvis foregår under konstant opsyn, stiller Holstebro Kommune vilkår om, at der monteres JH-gyllestop på de gyllebeholdere, hvortil mixertanken overpumper gylle.

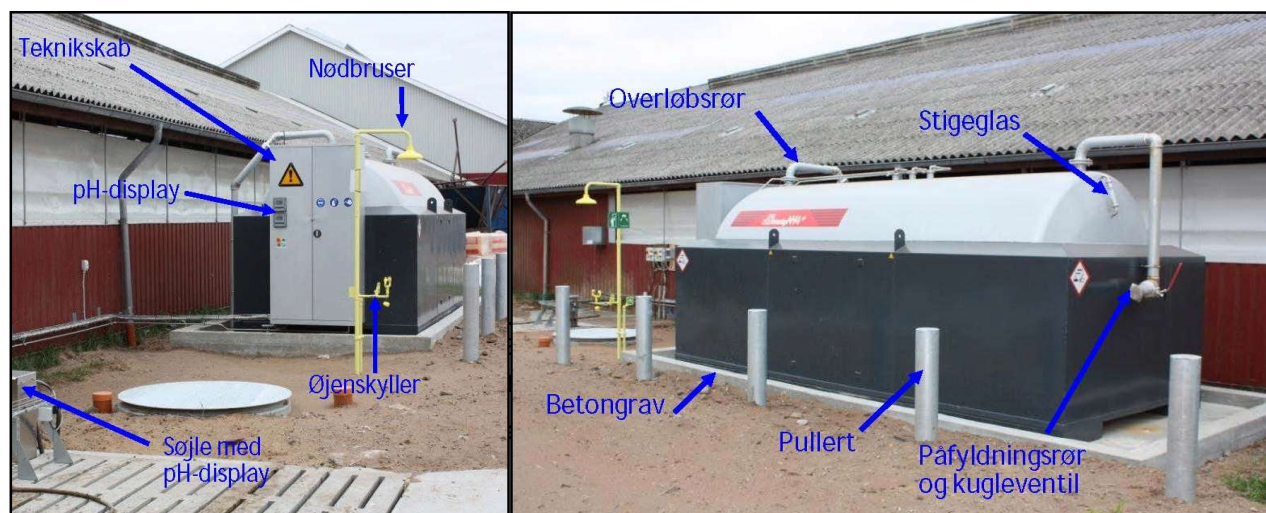
Opbevaring af svovlsyre

Syretanken har et rumfang på 12 m³, og er omgivet af et yderskrog, der er således tale om en dobbeltskroget tank. I tilfælde af korrosion eller utætheder i bunden af tanken hindrer yderskroget og den faste støbte betongrav, der har afløb til gyllekanalerne, udslip af svovlsyre til omgivelserne. Et skueglas fastmonteret nederst på dobbelttanken muliggør kontrol af syreudslip fra indertanken til yderskroget, se figur 2. I tilfælde af korrosion/utætheder i den øverste del af tanken, sikrer betongraven, at der ikke sker udslip til omgivelserne. I forhold til at forhindre, at der sker fugtindtrængning til syretanken med korrosion til følge, er overløbsrøret forsynet med en kontraventil. For at forhindre fugtig luft fra evt. utætheder i kompressor i at trænge ind i syretanken, er der ligeledes monteret en kontraventil på rørføringen mellem kompressoren og syretanken. For at forhindre påkørsel af syretank faststøbes der efter behov pullerter omkring tanken. Placeringen og afstanden mellem pullerterne tilpasses den aktuelle placering af tanken.

Figur 2. Skueglas monteret på syretankens dobbeltskrog

For at forhindre overfyldning af syretanken er der fastmonteret et skueglas på tanken til visuel kontrol af påfyldt syremængde. I tilfælde af overfyldning af tanken, vil svovlsyren strømme ud af overløbsrøret og ned i en betongrav, hvori den dobbeltskrogede tank er placeret. Betongraven har en 10 cm kant og afløb til gyllekanaler, der sikrer, at evt. spild opsamles. I forbindelse med påfyldning af syretanken forhindrer en kontraventil placeret i rørføringen mellem syretanken og mixertanken, at ikke-doseret svovlsyre presses ud i gyllen. Ventilen lukker for gennemstrømning ved for stort flow i røret. I tilfælde af brud på rørføring ved påfyldning af syretanken med personskaade til følge er der installeret rindende vand i form af overbrusningsanlæg samt øjenskyller på stedet, jvf. figur 3.

Figur 3. Opbygning og placering af syretank, betongrav, pullerter, påfyldningsrør, stigeglas, overløbsrør, teknikskab, nødbruser etc.

Processer forbundet med JH-Forsuring NH4+

Driften af anlægget indebærer en række processer, hvoraf nogle er manuelle og andre er automatiserede. I skema 2 er listet en oversigt over processerne.

Skema 11. Manuelle og automatiske processer i forbindelse med JH-Forsuring NH4+

Manuelle	Automatiske vha. pc/styreskab																				
<ul style="list-style-type: none"> Tilslutningen af påfyldningsvognen til syretanken foregår manuelt herunder aktivering og deaktivering af overpumpning af koncentreret svovlsyre fra påfyldningsvognen til syretanken. Ved fyldt lagertank skal JH-gyllestop manuelt flyttes til en anden lagertank med ledig kapacitet, før gylle igen kan pumpes fra stald til lager. Gyllepumpning fra mixertank til lagertank er ved normal drift styret fuldautomatisk. Vha. en knap på teknikskabet er det muligt at foretage manuel overpumpning til lagertanken. I styreskabet er det tilmed muligt manuelt at indtaste et fastlagt antal minutter, hvor pumpen skal overpumpe gylle fra mixertanken til lagertanken. Omrøring i mixertank er ved normal drift styret fuldautomatisk. Vha. knap på teknikskabet er det i tilfælde af driftsforstyrrelser muligt at foretage omrøring. Ved tryk på knap på teknikskab datalogges den aktuelle pH-værdi automatisk. Desuden udsendes en SMS/e-mail med pH-værdien til nøglepersoner. Ved at sende en kode via SMS/e-mail til en server, modtages efterfølgende en SMS/e-mail indeholdende den aktuelle driftsstatus. 	<ul style="list-style-type: none"> Vask af pH-elektroder Åbning og lukning af ventiler Aktivering og deaktivering af pumper og omrører. Dosering af koncentreret svovlsyre Indblæsning af tør luft i syretank ifm. dosering af syre. Måling pH før og efter forsuring Beregning af næste syremængdetilsætning ud fra målt pH-værdi efter forsuring. Overpumpning af homogen forsuret gylle til lagertank med ledig kapacitet. Datalogning af målte pH-værdier og alarmer på en server. Alle data lagres som dokumentation for korrekt drift. Kunder og kommuner har adgang til dataene. Udsendelse af SMS/e-mails til nøglepersoner ved alarm. De i angivne alarmtyper vil blive udsendt til de relevante personer pr. mail/SMS: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Alarm nr. og alarmtekst</th> <th>Betydning</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. [Tidspunkt] pH-værdi High</td> <td>Målt pH-værdi overstiger tilladelig øvre pH-værdi f.eks. 5,8</td> </tr> <tr> <td>2. [Tidspunkt] pH-værdi Low</td> <td>Målt pH-værdi er mindre end tilladelig nedre pH-værdi f.eks. 4,9</td> </tr> <tr> <td>3. [Tidspunkt] For-el. lagertank fuld</td> <td>Gylleniveau i mixertank eller lagertank er større end tilladelig værdi. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.</td> </tr> <tr> <td>4. [Tidspunkt] Mixer fejl</td> <td>Fejlmelding på omrøreren. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.</td> </tr> <tr> <td>5. [Tidspunkt] Kompressor fejl</td> <td>Fejlmelding på kompressoren. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.</td> </tr> <tr> <td>6. [Tidspunkt] Lav syrestand i tank</td> <td>Lavt syreniveau i syretank. Syretank skal snart påfyldes.</td> </tr> <tr> <td>7. [pH-værdi] start [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]</td> <td>Visning af pH-værdi (snit) inden start af forsuringprocessen og pH-værdi (snit) på det aktuelle fejlmeldingstidspunkt samt pH-differencen mellem de to elektrodemålinger</td> </tr> <tr> <td>8. [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]</td> <td>Visning af pH-værdi (snit) efter afslutning af forsuringprocessen eller pH-differencen mellem de to elektrodemålinger</td> </tr> <tr> <td>9. [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]</td> <td>Visning af aktuel pH-værdi. Logningen er udløst af tryk på knap på teknikskab.</td> </tr> </tbody> </table>	Alarm nr. og alarmtekst	Betydning	1. [Tidspunkt] pH-værdi High	Målt pH-værdi overstiger tilladelig øvre pH-værdi f.eks. 5,8	2. [Tidspunkt] pH-værdi Low	Målt pH-værdi er mindre end tilladelig nedre pH-værdi f.eks. 4,9	3. [Tidspunkt] For-el. lagertank fuld	Gylleniveau i mixertank eller lagertank er større end tilladelig værdi. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.	4. [Tidspunkt] Mixer fejl	Fejlmelding på omrøreren. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.	5. [Tidspunkt] Kompressor fejl	Fejlmelding på kompressoren. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.	6. [Tidspunkt] Lav syrestand i tank	Lavt syreniveau i syretank. Syretank skal snart påfyldes.	7. [pH-værdi] start [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]	Visning af pH-værdi (snit) inden start af forsuringprocessen og pH-værdi (snit) på det aktuelle fejlmeldingstidspunkt samt pH-differencen mellem de to elektrodemålinger	8. [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]	Visning af pH-værdi (snit) efter afslutning af forsuringprocessen eller pH-differencen mellem de to elektrodemålinger	9. [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]	Visning af aktuel pH-værdi. Logningen er udløst af tryk på knap på teknikskab.
Alarm nr. og alarmtekst	Betydning																				
1. [Tidspunkt] pH-værdi High	Målt pH-værdi overstiger tilladelig øvre pH-værdi f.eks. 5,8																				
2. [Tidspunkt] pH-værdi Low	Målt pH-værdi er mindre end tilladelig nedre pH-værdi f.eks. 4,9																				
3. [Tidspunkt] For-el. lagertank fuld	Gylleniveau i mixertank eller lagertank er større end tilladelig værdi. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.																				
4. [Tidspunkt] Mixer fejl	Fejlmelding på omrøreren. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.																				
5. [Tidspunkt] Kompressor fejl	Fejlmelding på kompressoren. Driftsstop indtil udbedring er foretaget.																				
6. [Tidspunkt] Lav syrestand i tank	Lavt syreniveau i syretank. Syretank skal snart påfyldes.																				
7. [pH-værdi] start [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]	Visning af pH-værdi (snit) inden start af forsuringprocessen og pH-værdi (snit) på det aktuelle fejlmeldingstidspunkt samt pH-differencen mellem de to elektrodemålinger																				
8. [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]	Visning af pH-værdi (snit) efter afslutning af forsuringprocessen eller pH-differencen mellem de to elektrodemålinger																				
9. [Tidspunkt] [pH-værdi] Sensorfejl DifEE [pH-værdielektrode1] [pH-værdielektrode2]	Visning af aktuel pH-værdi. Logningen er udløst af tryk på knap på teknikskab.																				

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)

De nærmest liggende Natura 2000-områder i forhold til ejendommen er EF-habitatområde nr. 41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø (ca. 1,8 kilometer mod vest) samt EF-habitatområde nr. 40 Karup Å (ca. 2 kilometer mod nordøst).

Beregninger for det nærmeste naturområde indenfor habitatområde nr. 41 viser en kvælstofdeposition på 0,0 kg N/ha/år fra udvidelsen og 0,0 kg N/ha/år fra den samlede ejendom efter udvidelsen. Der er ikke foretaget beregninger for habitatområde nr. 40, men med en samlet kvælstofemission fra ejendommen på 1.722 kg N/år efter udvidelsen vurderes resultatet at være det samme.

Reglerne for kategori 1 natur er dermed overholdt, og Holstebro Kommune venter ingen negativ effekt af kvælstofemissionen fra ejendommen på de nærmest liggende Natura 2000-områder.

Større ammoniakfølsomme naturområder udenfor Natura 2000 (kategori 2 natur)

Ca. 1 kilometer syd for ejendommen er registreret et 10 ha stort sammenhængende hedeareal, som dermed er det nærmest liggende naturareal, der er omfattet af reglerne for kategori 2 natur. Et konsulentfirma har foretaget en grundig botanisk registrering af området i sommeren 2015, men resultatet foreligger endnu ikke.

Der er ikke foretaget beregninger af kvælstofdepositionen her, men beregninger for naturområder væsentlig tættere på ejendommen (se nedenfor) viser en højeste totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år.

Reglerne for kategori 2 natur vurderes dermed at være overholdt med god margin, og Holstebro Kommune venter ingen negativ effekt af ejendommens drift på de nærmeste områder med kategori 2 natur.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3 natur)

De nærmeste naturområder i forhold til ejendommen, som kan tænkes at være omfattet af reglerne for kategori 3 natur, er nogle mindre hedeområder i afstande på 500-700 meter sydvest og sydøst for ejendommen.

Beregninger for disse heder viser en kvælstofdeposition på 0,0 kg N/ha/år fra udvidelsen og 0,1 kg N/ha/år fra den samlede ejendom efter udvidelsen.

Holstebro Kommune venter ingen eller kun en meget begrænset negativ effekt af kvælstofemissionen fra ejendommen på hederne, og reglerne for kategori 3 natur er overholdt.

Der vurderes ikke at være særligt ammoniakfølsomme skove nær ejendommen.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af ud-

bragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer, der grænser op til ammoniakfølsomme naturområder, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav. Dette kan være vilkår om nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Udbringningsarealer for husdyrgødning

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

I tilknytning til udbringningsarealerne for husdyrgødning er der registreret enkelte vandhuller beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Der gøres opmærksom på, at der om søer og vandhuller med et overfladeareal over 100 m² gælder krav om 9 meter brede dyrkningsfrie bræmmer, jf. Lov om randzoner.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves. Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i Skema 12 angivet hvilken af de to modeller, der giver den længste geneafstand.

Skema 12. Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'.

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Geneafstand nudrift	Vægtet Gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	244 meter (ny model)	---	---	---	Ja, ingen inden for 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	159 meter (ny model)	---	---	---	Ja, ingen inden for 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	77 meter (ny model)	---	---	---	Ja, ingen inden for 1,2 gange geneafstand

Samlet vurdering for lugt

Vridsted er den nærmeste by, og den ligger ca. 2,8 km fra anlægget. Mogenstrup, der er den nærmeste samlede bebyggelse, ligger også ca. 2,8 km fra anlægget, mens Trevældvej 15, der er den nærmeste nabo uden landbrugspligt, ligger ca. 380 m fra anlægget.

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholderne er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jf. det stillede vilkår kræve udført lugtmålinger, og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

Transport

Antallet af transporter fra og til ejendommen ændres ikke væsentligt ved ændringen i denne miljøgodkendelse, kun transportvejene. Hvis alternativ 2 kommer i anvendelse vil det betyde at transporter fra Herningvej 66 til Herningvej 67 stopper. I stedet bliver disse transporter til egne arealer, jf. bilag 9.

Den daglige transport foregår, med enkelte undtagelser, i dagtimerne i tidsrummet 08.00-16.00. Mælk afhentes hver anden dag inden for normal arbejdstid. Ved omlægning af rute kan afhentning af mælk dog forekomme uden for normal arbejdstid. Transport til og fra ejendommen foregår ad egen privat vej til offentlig vej. Den private vej anvendes ikke af andre, ligesom der ikke er beboelser beliggende i umiddelbar nærhed af udkørslen til Herningvej.

En del af husdyrgødningen kan transporteres direkte ud i marken, uden at der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder, at gyllekørsel foregår ad nærmeste offentlige vej, jf. bilag 9. Gyllekørslen foregår med traktor og gyllevogn, og for nuværende passerer transporter ikke gennem byzone eller anden bymæssige bebyggelse.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig loka-

lisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljø-mæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Skema 13. Oversigt over antallet af årlige transporter.

Type	Antal transporter
	før og efter udvidelse
Afhentning af mælk	180
Kreaturer til og fra ejendommen	25
Dyr til destruktion	10
Indkøbte foderstoffer	24
Grovfoder/ensilage	75
Halm	15
Husdyrgødning, traktor	120
Handelsgødning	5
Kemikalier	2
Brændstof	10
Dyrlæge	70
Andre (erhvervsaffald)	2
Antal transporter i alt	538

Til den decentrale gyllebeholder på Herningvej 71 overføres ca. 40 vognlæs gylle med traktor.

Vurdering af transporter

Antallet af transporter til og fra ejendommen ændres ikke væsentligt ved ændringen i denne miljøgodkendelse, kun transportvejene.

Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være væsentligt belastende for omgivelserne.

Holstebro Kommune vurderer, at transportbelastningen som følge af ændring af husdyrbruget ikke forøges væsentligt. Herudover skal det påpeges, at det ved regulering af husdyrbrug er praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejrreal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafi-

kanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørlens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Støj

Støjkloder fra bedriften stammer fra støj fra husdyr, kørsel med landbrugsmaskiner samt til- og frakørsel af foder, produkter og dyr til husdyrbruget. Derudover forekommer der støj fra de faste anlæg på husdyrbruget.

De faste anlæg er gyllepumper i staldene, vakuumpumper, køleanlæg og malkeanlæg. Køleanlægget er placeret udendørs ved mælketanken og vakuumpumper er placeret i umiddelbar tilknytning til de enkelte malkerobotter.

Der forekommer støj i forbindelse med transport og indblæsning af foder, som finder sted ca. 1½ time dagligt inden for normal arbejdstid. Ca. 2/3 af husdyrbrugets totale foderforbrug dækkes af husdyrbrugets planteavl, og i forbindelse med høst af afgrøder kan der i kortere perioder opstå gener for omboende.

Der er minimal støj fra den pumpe, som anvendes til udsprinkling af overfladevandet fra samletanken. Der er tale om en dykpumpe (Zenit Grinder GRP 750), der er placeret nede i samletanken og under vandspejlet. Det vurderes fra leverandøren, Scanregn, Grindsted (Peter Birk), at der ikke vil blive tale om et støjniveau over 65 dB i tanken. Regnes der med en nedbørsmængde på 900 mm vil der årligt falde 1.740 m³ vand i plansiloen, hvilket betyder, at pumpen minimum skal køre 87 timer per år, svarende til 1,7 timer om ugen. På grund af pumpens lave støjniveau og dennes placering nede i tanken, vurderes støj ikke at udgøre et problem for omboende. Der er ingen naboer inden for en afstand af 300 meter fra husdyrbrugets anlæg, hvorfor støj ikke vurderes at være til gene for nabo og omkringliggende.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjregninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen. Det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for de omkringboende fastsættes der vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig anvendelse af de pågældende støjkloder indenfor normal arbejdstid og ved de stillede vilkår.

Støv

Der kan især i tørre perioder forekomme støv fra husdyrbruget ved færdsel med køretøjer. Der er forholdsvis stor afstand til nærmeste nabo, hvorfor støv fra husdyrbruget ikke forventes at give anledning til støvproblemer. Støv vurderes primært at være lokalt på ejendommen, og ikke en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter. Støvgener må også påregnes i kortere perioder under høstarbejdet. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter.

Husdyrbruget er beliggende relativt langt fra naboer og lign. Der stilles på baggrund af ovenstående ikke vilkår vedrørende støvgener, og det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder.

Lys

Der er natbelysning i kostalden, men ellers er der ingen belysning aften og nat. De eneste steder, der er udendørs belysning på husdyrbruget, er på stuehus og garage. Holstebro Kommune vurderer, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for omboende, da nabobeboelser ligger forholdsvis langt fra husdyrbruget. Herudover er der bevoksninger af træer m.v. mellem husdyrbruget og naboejendomme.

Restvand og spildevand

Restvand samt husholdningsspildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i Skema 14:

Skema 14. Håndtering af restvand og spildevand.

Restvandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand	Ledes til faskine, nedsivning
Restvand fra møddingsplads/ vaskeplads	Ledes til gyllebeholder via fortank
Restvand fra vask af stalde	Ledes til gyllekanaler
Restvand fra vaske af mælke/malkeanlægget	Ledes til gyllekanaler
Mælke-/malkeumsrestvand	Ledes til gyllekanaler
Vand fra plansilo og forplads	Ledes til samlebrønd og sprinkleranlæg

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

På situationsplan (bilag 2) er markeret opsamlingsstank, rørføring til brønde, faskiner og til sprinkler. Overfladevand ledes til faskiner og til nedsivning. Der er ikke grøfter og vandløb i nærheden af husdyrbruget, hvorfor håndteringen af spildevand ikke er problematisk i forhold til forureningsrisiko. Ansøger har oplyst, at der ikke er øvrige riste til afledning af overfladevand, og på den baggrund vil der ikke blive stillet skærpede krav vedrørende disse.

Skadedyr

Rotter

Husdyrbruget forebygger forekomsten af rotter, idet et eksternt skadedyrsbekæmpelsesfirma har opsat rottekasser på husdyrbruget. I tilfælde af, at der konstateres rotter foretages ekstra bekæmpelse (pt. A/S Mortalin). Foder på husdyrbruget skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes leveduligheder på ejendommen begrænses. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer

Det oplyses, at der normalt ikke er problemer med fluer på husdyrbruget. Ved flueproblemer vil der blive iværksat nødvendig bekæmpelse.

Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Mulige uheld anses at være spild af olie-/ kemikalieprodukter samt gyllespild og – uheld osv.

Overpumpning af gylle

Ansøger har oplyst, at overpumpning af gylle mellem de forskellige staldafsnit og gyllebeholderne styres ved hjælp af forsøringsanlægget, hvor der er alarm i tanken.

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det vurderes, at ovennævnte tiltag er med til at sikre, at der ikke pumpes meget store mængder gylle ud af beholderen ved et uheld. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Uheld med forsøringsanlæg

Pumpeanordningen mellem mixerbrønd til gylleforsøringsanlæg og gyllebeholder er sikret mod overpumpning med et stopur. Se desuden beskrivelsen af gylleforsøringsanlægget og tilhørende alarmsystemer under Ammoniak - gylleforsøringsanlæg.

Gylleuheld

Såfremt en gyllebeholder springer læk, vil gyllen løbe ud på de omliggende udbringningsarealer, idet terrænet er forholdsvist plant. Der er ikke dræn, grøfter, vandløb og søer på de omliggende marker, hvorfor lækage på gyllebeholdere ikke vurderes at udgøre en væsentlig risiko for overfladevand.

Bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip og brand.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget,
- at alle, der arbejder på husdyrbruget, er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes,
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget,
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljø-

et, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

- Energi**
- Der er opsat LED-lys i kostalden
  - Der anvendes udelukkende naturlig ventilation i stald 3 og 4
  - Der anvendes energieffektive lysarmaturer og lys-sensorer, hvor det er muligt
  - Der er etableret natbelysning i staldene, så der bruges mindre strøm i stalden til lys om natten
  - Rengøringscyklus i malke/mælkeanlægget er optimeret, så det har det mindst mulige elforbrug
  - Der er etableret grovfodersiloer og fodersiloer tæt på staldanlæg for at minimere både foderspild og den interne transport af foder
  - Køletanken tjekkes en gang årligt
- Vand Management**
- Vand fra mælkekølingsanlægget anvendes som drikkevand til malkekøerne
  - Kvægbrugskonsulenten udarbejder foderplaner ca. 4 gange årligt på baggrund af grovfoderanalyser med henblik på optimal fodring med minimalt ressourceforbrug
  - Der arbejdes efter principperne for Godt Landmandskab
    - Mark- og gødningsregnskab udarbejdes som planlægnings- og opfølgingsværktøj for at styre mængden af gødning til udbringning
    - Gylle spredes fortrinsvis indenfor normal arbejdstid for at minimere lugtgener for naboer
  - Der udarbejdes beredskabsplan for husdyrbruget til brug i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv..
- Ammoniak**
- Der er etableret gylleforsuringsanlæg i stald 2, 3 og 4, hvilket forventes at give en 50 % reduktion i ammoniakemissionen fra disse stalde

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie, jf. Skema 15:

Skema 15. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før og efter ændringen
EL forbrug [kWh]	110.000
Vand [m ³]	6.000
Olie [liter]	6.000
Halm [ton]	100
Svovlsyre [kg/m ³ gylle]	5

Der sker ikke væsentlige ændringer i ressourceforbruget ved ændringen i ydelsen i denne miljøgodkendelse. Der bliver stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser stilles der vilkår om, at hele husdyrbruget seneste 1 år efter at miljøgodkendelsen er taget i anvendelse, skal være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget.

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparekatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller lign.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a.:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent,
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning,
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås,
- at der anvendes energibesparende belysning,
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt,
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejede eller forpagtede af husdyrbruget på Herningvej 66, 7800 Skive. Herudover afsættes der i scenarie 1 husdyrgødning til aftalearealer tilhørende Otto Valdemar Bæk, Herningvej 67, 7800 Skive (CVR: 18919338) i Holstebro Kommune. Disse arealer er godkendt efter § 16. Desuden modtages der i begge scenarier minkgylle fra Claus Pedersen Herningvej 75, 7800 Skive (CVR: 13874603). Husdyrgødningen er sammensat, jf. Skema 16 og Skema 16.

Skema 16. Scenarie 1 (Skema ID 76600): Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret husdyrgødning				
Herningvej 66, 7800 Skive	Kvæggylle	28.052	4.097	313,20
Herningvej 66, 7800 Skive	Dybstrøelse	558	68	5,94
I alt		28.610	4.165	319,14
Fraført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Til Herningvej 67, 7800 Skive	Kvæggylle	-3.605	-620	-41,10
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Herningvej 75, 7800 Skive	Minkgylle	3.974	1.200	33,59
I alt til udbringning på husdyrbrugets arealer		28.979	4.745	311,63

Skema 17. Scenarie 2 (Skema ID 76613): Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret husdyrgødning				
Herningvej 66, 7800 Skive	Kvæggylle	28.052	4.097	300,21
Herningvej 66, 7800 Skive	Dybstrøelse	558	68	5,94
I alt		28.610	4.165	306,15
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Herningvej 75, 7800 Skive	Minkgylle	3.974	1.200	33,59
I alt til udbringning på husdyrbrugets arealer		32.584	5.365	339,74

På Herningvej 66 afgræsses 1,71 ha ekstensivt udenfor udbringningsarealet, svarende til ca. 90 kvier i 1 mdr.

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering, Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 16 eller Skema 16 angivne.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 147,97 ha, hvoraf ca. 68,52 ha er forpagtede. Derudover er der indgået gylleaftaler for 42,13 ha. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 18 og er beliggende i henhold til bilag 6.

Skema 18. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr.	Ha	Ejerforhold
Ejede og forpagtede arealer		
1-0	3,04	Milter Lodahl, Herningvej 66, 7800 Skive
1-1	2,11	
1-2	2,44	Milter Lodahl, Herningvej 66, 7800 Skive, Birgit Kjærgaard Pedersen og Claus Pedersen, Herningvej 75, 7800 Skive
2-0	4,60	Milter Lodahl, Herningvej 66, 7800 Skive
3-0	5,53	
4-0	4,32	
5-0	3,51	
7-0	8,17	
10-0	3,50	
12-0	3,37	
13-0	9,90	
14-0	4,29	
14-3	2,74	
15-0	6,40	
15-1	4,65	
16-0	6,38	
17-0	1,53	
21-0	4,20	
22-0	4,55	
23-0	4,88	
24-0	5,00	
26-0	3,28	
27-0	0,55	
27-1	1,89	
27-3	1,18	
28-0	1,46	Claus Pedersen, Herningvej 75, 7800 Skive
28-1	0,76	
29-0	5,34	Birgit Kjærgaard Pedersen og Claus Pedersen, Herningvej 75, 7800 Skive
31-0	1,72	Brian Keld Christensen, Herningvej 71, 7800 Skive
31-2	0,44	
32-0	3,12	Brian Keld Christensen, Herningvej 71, 7800 Skive og Søren Folden Gjedvig Herningvej 73, 7800 Skive
33-0	1,04	Brian Keld Christensen, Herningvej 71, 7800 Skive
34-0	4,23	
35-0	0,75	
36-0	1,00	
37-0	2,92	
38-0	2,61	
39-0	2,11	
40-0	3,94	
41-0	2,52	

Marknr.	Ha	Ejerforhold
44-0	1,57	Birgit Kjærgaard Pedersen og Claus Pedersen, Herningvej 75, 7800 Skive
45-0	2,15	
46-0	1,62	
47-0	1,70	
6-0	4,97	Militer Lodahl, Herningvej 66, 7800 Skive
I alt	147,97	ha forpagtede og ejede arealer
Gylleaftalearealer		
Obj-57	4,03	Otto Valdemar Bæk
Obj-58	0,76	
Obj-55	13,64	
Obj-59	10,44	
Obj-56	9,14	
Obj-60	4,12	
I alt	42,13	ha gylleaftaler

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 25 og 26 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstoffindhold til udbringning på marker eller lignende, med mindre det fremgår af godkendelsen.

I miljøgodkendelsen indgår arealspecifikke vurderinger. Der vil derfor i miljøgodkendelsen blive stillet vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal kunne dokumentere, at gyllen udspreddes på de gylleaftalearealer, der fremgår af miljøgodkendelsen. Dette kan bl.a. sikres gennem privatretslige aftaler, der er indskrevet i overførselsaftalen. Dette betyder i praksis, at der ikke må udspreddes gylle på de omhandlede arealer fra evt. dyrehold på den modtagende ejendom. Der kan ikke indgås andre gylleaftaler på de anmeldte udspreddningsarealer, såfremt harmonitrykket på de pågældende arealer er fuldt udnyttet.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning der udbringes (harmonikrav). For kvæg må kvægbrug der opfylder visse betingelser udbringe 2,3 DE/ha pr. planperiode.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbrin-

ges på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 135,49 ha til rådighed i scenarie 1 og minimum 147,71 ha i scenarie 2. Der er 147,97 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

Gylleaftalearealet på Herningvej 67 er godkendt efter § 16 med et harmonitryk på 1,4 DE/ha, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Sædskifte og efterafgrøder

Alle arealerne drives med K12-sædskifte, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte.

Udbringning af husdyrgødning

Beskrivelse i ansøgningen

Hovedparten af gyllen udbringes ved nedfældning, i enkelte afgrøder er det kun muligt at udbringe gyllen med slæbeslanger. Umiddelbart efter udbringning af dybstrøelse nedpløjes gødningen. Uanset udbringningsmetode vil udbringningen, så vidt muligt, blive foretaget i overskyet vejr, som reducerer fordampningen til et minimum.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport af gylle

Holstebro Kommune vurderer, at beskrivelsen af transport af husdyrgødning på husdyrbruget under opbevaring af flydende husdyrgødning er dækkende.

Gener fra udbringning af gylle

Samtlige udbringningsarealer ligger mere end 200 meter fra byzone, sommerhusområde samt område i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Arealerne er derfor ikke omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 om udbringning lørdage, søn- og helligdage.

Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser, bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Følgende BAT tiltag er således lovpligtige:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- tilladte udbringningsmetoder: nedbringning eller slangeudlægning
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav til efterafgrøder
- krav om mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse
- ikke tilladt at udbringe husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord
- ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2-9 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb og søer.

Følgende BAT-forhold er ikke direkte reguleret i dansk lovgivning:

- at anvende BAT med hensyn til de maskiner, der anvendes til udspredding og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen
- at det ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning
- at sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
- at anvende godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for, at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene
- at behandle husdyrgødning for at minimere lugtmissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende arealer og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående vurdering og de stillede vilkår, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning.

Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer

Grundvand

Udspretningsarealerne ligger uden for områder med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomme indvindingsområder, indsatsområder med hensyn til nitrat, indvindingsoplande til vandværker og 300 meters beskyttelseszoner for vandværksboringer (hygiejnezone).

Da der på baggrund af ovennævnte ikke umiddelbart er en risiko for forurening af drikkevand til almene vandforsyninger, vurderer Holstebro Kommune, at der ikke i miljøgodkendelsen kan stilles yderligere vilkår til beskyttelse af grundvandet.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rastområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må lide skade.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget.

- Småflagermus: Forekommer næsten overalt i Vestjylland, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Birkemus: Arten er ikke registreret i området.
- Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.
- Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.
- Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Af disse arter er stor vandsalamander registreret flere steder nær ejendommens udbringningsarealer, men ikke inde i disse. Udvidelsen af ejendommen forventes dog ikke at få en negativ indflydelse på artens levemuligheder i området.
- Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Karup Å, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Vandranke: Vokser nær Felsted Kog og i Husby Sø, men i stor afstand fra ejendommen.
- Gul stenbræk: Holstebro Kommune rummer mindst 3 paludella-væld, hvor arten kan tænkes at forekomme, men den er trods eftersøgninger ikke fundet her i nyere tid.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen². Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens³ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer

Husdyrlovens beskyttelsesniveau hviler på en række forudsætninger. Holstebro Kommune skal i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug vurdere, om forudsætningerne for lovens beskyttelsesniveau er opfyldt for det givne opland, hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret.

Jvf. appendiks 1 vurderer Holstebro Kommune, at forudsætningerne for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau (bilag 3) i oplandet til Skive Fjord ikke er opfyldt, da der er konstateret en forøget udledning. Produktionen af husdyr er stigende i oplandet til Skive Fjord.

---

² Hjertemuslingedømmen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

³ Bek. nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Nitratudvaskning i det ansøgte projekt

Alle 147,97 ha af husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til Skive Fjord. Udbringningsarealerne ligger i et område, der i henhold til statens kortværk, har et nitratreduktionspotentiale på 75-100 %. Udbringningsarealerne vurderes derfor som robuste og har derfor nitratklasse 0, jvf. Skema 19.

Skema 19. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

	Udspretningsareal					Reduceret harmoni (reduktionsprocent)	Harmonitryk uden virkemidler (DE/ha)
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]		
I alt	147,97	0,00	0,00	0,00	0,00	100 %	2,3

N-udvaskningen til rodzonen beregnet vha. Farm N i det fremsendte projekt overstiger ikke N-udvaskningen ved et planteavlssædskifte jf. Skema 20.

Skema 20. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved planteavlssædskifte samt for ansøgt projekt med et harmonitryk på 2,11 DE/ha ved anvendelse K12-sædskifte.

Scenarier	Planteavl	Ansøgt drift scenarie 1	Ansøgt drift scenarie 2
Harmonitryk og anvendte virkemidler	Handelsgødning S1/S3-sædskifte	2,11 DE/ha K12-sædskifte	2,30 DE/ha K12-sædskifte
N-udvaskning fra rodzonen	75,7 kg N/ha	59,0 kg N/ha	59,8 kg N/ha

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område

I henhold til miljøstyrelsens vejledning er det en forudsætning, at

Pkt. 2A) nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog

Pkt. 2B) må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

AD pkt. 2

Det vurderes, som tidligere beskrevet, at Skive Fjord er et lukket vandområde, hvorfor det er Holstebro Kommunes vurdering, at den husdyrgødningsbetingede nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke må udgøre mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B i det respektive opland.

Skema 21. Beregning af det relative husdyrgødningsbetingede nitratbidrag til Natura 2000 vandområder scenarie 1.

Natura 2000 område	N30 - Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Adal, samt Skravad Bæk
Delområde - kystopland	Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning
Opland til Natura 2000 området	144.339 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	89.699 ha
Reduktionspotentiale for oplandet	75%
Gnst. udvaskning fra rodzonen i oplandet til Natura 2000 området*	71 kg N/ha/år
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området	1.595 tons N/år
Udvaskning fra øvrige opland (standard betragtning på 10 kg pr. ha)	137 tons N/år
Udvaskning i alt fra opland ton N/år	1.732 tons N/år
Det ansøgte projekt	
Nitratklasse 0	147,97 ha
Nitratklasse I	0,00 ha
Nitratklasse II	0,00 ha
Nitratklasse III	0,00 ha
Samlet udbringningsareal	147,97 ha
Nitratreduktionspotentiale i det ansøgte projekt	87,5%
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen	-16,7 kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000 området, ton N/år	-0,309 ton N
Ansøgt nitratbidrag af samlede nitratbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,0%
* Beregnet vha. Cttools	

Skema 22. Beregning af det relative husdyrgødningsbetingede nitratbidrag til Natura 2000 vandområder scenarie 2.

Natura 2000 område	N30 - Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Adal, samt Skravad Bæk
Delområde - kystopland	Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning
Opland til Natura 2000 området	144.339 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	89.699 ha
Reduktionspotentiale for oplandet	75%
Gnst. udvaskning fra rodzonen i oplandet til Natura 2000 området*	71 kg N/ha/år
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området	1.595 tons N/år
Udvaskning fra øvrige opland (standard betragtning på 10 kg pr. ha)	137 tons N/år
Udvaskning i alt fra opland ton N/år	1.732 tons N/år
Det ansøgte projekt	
Nitratklasse 0	147,97 ha
Nitratklasse I	0,00 ha
Nitratklasse II	0,00 ha
Nitratklasse III	0,00 ha
Samlet udbringningsareal	147,97 ha
Nitratreduktionspotentiale i det ansøgte projekt	87,5%
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen	-16,7 kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000 området, ton N/år	-0,309 ton N
Ansøgt nitratbidrag af samlede nitratbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,0%
* Beregnet vha. Cttools	

Det ansøgte har jvf. Skema 21 og Skema 21 beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget nitratbelastning svarende til 0,0 % af den samlede N-udvaskning til Skive Fjord.

Samlet vurdering af nitratudvaskningen

Holstebro Kommune vurderer, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. appendiks 1. Herudover er den samlede husdyrgødningsbetingede N-påvirkning af Natura 2000-området mindre end 1 pct. i det ansøgte projekt. Holstebro Kommune vurderer derfor, at projektet både selvstændigt og i sammenhæng med andre planer og projekter ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt negativt.

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen af påvirkning af Natura 2000-områderne i henhold til Miljøstyrelsens vejledning. Miljøstyrelsens vejledning er tiltrådt af Natur- og Miljøklagenævnet i NMK-133-00068, hvor nævnet den 24. november 2011 afgjorde, at vurdering og regulering af kvælstofudvaskningen skal ske på grundlag af forskellen mellem udvaskningen i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning – den såkaldte "planteavlsmode".

Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt

Udbringning af husdyrgødning kan medføre et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke en beregningsmetode til vurdering af udvaskningen. Vurderingen af risikoen for fosfortab fra et ansøgt projekt baseres derfor på en generel risikovurdering.

Tilføres der mere fosfor end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet, hvis der ikke er transportveje i form af f.eks. dræn, nærhed til overfladevande og lign. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Udbringningsarealerne er generelt beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugets udbringningsarealer kun konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter på mark 14-0. Den østlige del af mark nr. 14-0 skrånede (> 6 %) ned mod en skrænt, der skrånede kraftigt (>12 %) ned til vandløbet Strømmen, jvf. bilag 10. Strømmen afvander til Stubbergård Sø.

Særligt den nordøstlige del af mark nr. 14-0 ligger umiddelbart op til skrænten ned mod vandløbet, og vurderes derfor at udgøre en risiko for tab af fosfor til vandløbet ved overfladeafstrømning. Afstanden fra marken til vandløbet er mellem 40 og 50 meter. Pt. er det skrånende område mellem marken og vandløbet ikke opdyrket, men ligger hen som et bevokset areal. Grundet risikoen for tab af fosfor anses arealet omkring vandløbet ikke som værende egnet til udbringning af husdyrgødning, med mindre dyrkningsforanstaltninger til afhjælpning af tabsrisikoen iværksættes. Der stilles derfor vilkår om, at der til stadighed skal opretholdes en dyrkningsfri randzone i en afstand af minimum 20 meter fra vandløbet for at hindre udvaskning af næringsstoffer fra markarealet til vandløbet Strømmen. Den dyrkningsfrie randzone skal pla-

ceres i henhold til Miljøministeriets vejledning (2002) om bræmmer langs vandløb og søer. Herudover skal markdriften på den del af mark nr. 14-0, der er beliggende på matr. nr. 1, Hjelm Hede, Sevel, tilrettelægges således, at denne finder sted parallelt med vandløbet inden for en bredde svarende til en normal forager (gerne ca. 20 meters) i en zone på den del af mark nr. 14-0, der ligger nærmest vandløbet Strømmen (bilag 10). 20 meters zonen dækker et areal på ca. 1.000 m². Dette minimerer risikoen for overfladeafstrømning i kørespor og mellem afgrøderækker. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår til sikring af ovenstående.

Den dyrkningsfrie randzone kan anvendes til afgræsning, såfremt dyretrykket tilrettelægges således, at der til stedse opretholdes fuldt dækkende vegetation i randzonen.

Det er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastlagt, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Der stilles desuden vilkår om, at udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst.

Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper og detailafvandingsforhold

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er primært bestående af grov sandet jorde (92 %), mens den resterende er beliggende på humusjord i lavbundsområde (8 %), Skema 23.

Skema 23. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P-klasse	P-klasse areal (ha)
1-0	3,04	Nej	JB11*	Ja	Skive Fjord	0	0,00
1-1	2,11		JB11	Ja			
1-2	2,44		JB11*	Ja			
2-0	4,60		JB1	Nej			
3-0	5,53		JB1	Nej			
4-0	4,32		JB1	Nej			
5-0	3,51		JB1	Nej			
7-0	8,17		JB1	Nej			
10-0	3,50		JB1	Nej			
12-0	3,37		JB1	Nej			
13-0	9,90		JB1	Nej			
14-0	4,29		JB1	Nej			
14-3	2,74		JB1	Nej			
15-0	6,40		JB1	Ja			
15-1	4,65		JB1	Ja			
16-0	6,38		JB1	Ja			

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P-klasse	P-klasse areal (ha)
17-0	1,53		JB11	Ja			
21-0	4,20		JB1	Nej			
22-0	4,55		JB1	Nej			
23-0	4,88		JB1	Nej			
24-0	5,00		JB1	Nej			
26-0	3,28		JB1	Nej			
27-0	0,55		JB1	Ja			
27-1	1,89		JB11	Ja			
27-3	1,18		JB11	Ja			
28-0	1,46		JB1	Nej			
28-1	0,76		JB1	Nej			
29-0	5,34		JB1	Nej			
31-0	1,72		JB1	Nej			
31-2	0,44		JB1	Nej			
32-0	3,12		JB1	Nej			
33-0	1,04		JB1	Nej			
34-0	4,23		JB1	Nej			
35-0	0,75		JB1	Nej			
36-0	1,00		JB1	Nej			
37-0	2,92		JB1	Nej			
38-0	2,61		JB1	Nej			
39-0	2,11		JB1	Nej			
40-0	3,94		JB1	Nej			
41-0	2,52		JB1	Nej			
44-0	1,57		JB1	Nej			
45-0	2,15		JB1	Nej			
46-0	1,62		JB1	Nej			
47-0	1,70		JB1	Nej			
6-0	4,97		JB1	Nej			

Fosforklasser og fosforoverskud

Skive Fjord er i henhold til statens kortværk ikke udpeget som et område, der er overbelastet med fosfor. Da udbringningsarealerne ikke er beliggende på detailafvandede lerjorde ($5 \leq JB \leq 10$), vurderes jorderne ikke at være omfattet af fosforklasse I og III. Arealerne er heller ikke beliggende på detailafvandet lavbundsjord, hvorfor jorderne heller ikke vurderes at være omfattet af fosforklasse II.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredning af en fosformængde på 4.745 kg P i scenarie 1 og 5.365 kg P i scenarie 2, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringningen betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på hhv. 7,2 kg P/ha i scenarie 1 og 11,4 kg P/ha i scenarie 2, jvf. Skema 24 og 24.

Skema 24. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt scenarie 1.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	4.745 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	32,1 kg P/ha/år
P-raførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	24,9 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	7,2 kg P/ha/år

Skema 25. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt scenarie 2.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	5.365 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	36,3 kg P/ha/år
P-raførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	24,9 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	11,4 kg P/ha/år

Stubbergård Sø

Markerne 13-0, 14-0, 14-3 og 44-0 ligger helt eller delvist i oplandet til Stubbergård Sø.

12,23 hektar af de ansøgte arealer er beliggende i oplandet til Stubbergård Sø som er beliggende i Natura 2000-område nr. 41 "Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø". Stubbergård Sø, der er en ca. 153 ha stor vandakssø, er udpeget som naturtype 3150.

Af Natura 2000-planen for område 41 samt af udkast til vandplan for Hovedvandopland 1.2 – Limfjorden fremgår det, at Stubbergård Sø ikke kan opfylde miljømålene om henholdsvis gunstig bevaringsstatus og god økologisk tilstand grundet for stor næringsstofbelastning fra oplandet.

Stubbergård Sø er endvidere udpeget som badevandssø.

Af udkast til vandplanen 2010-2015 er den nuværende økologiske tilstand betegnet som dårlig i Stubbergård Sø. Staten har forudsat at fosforbelastningen reduceres med omkring 72 kg fosfor årligt i henhold til allerede vedtagne kommunale indsatser overfor forbedret spildevandsrensning fra den spredte bebyggelse i det åbne land, Jf. tabel 1.3.2b, Vandplansudkast 2010-2015, Limfjorden, Hovedvandopland 1.2.

Det vurderes endvidere i Vandplanudkastet, at den primære årsag til manglende målopfyldelse i Stubbergård Sø skyldes intern belastning med fosfor.

Da Stubbergård Sø således ikke opfylder målsætningen om god økologisk tilstand, bør der som minimum ikke ske en merbelastning med næringsstoffer til søen.

Holstebro Kommune vurderer, at der er tale om robuste arealer i oplandet til Stubbergård Sø, som hverken er drænede eller lavbundsjord, og som også hidtil har modtaget husdyrgødning. Derfor vurderer Holstebro Kommune, at der ikke er risiko for merbelastning med næringsstoffer til søen.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område

Tabsniveauet for fosfor ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i pløjelaget. Et overskud på 7,2 kg P/ha i scenarie 1 og 11,4 kg P/ha i scenarie 2 i retsbeskyttelsesperioden på 8 år vil altså forøge jordens indhold af fosfor med hhv. ca. 3 % og 5 %. Husdyrbrugets andel af påvirkningen på Natura 2000-området er vurderet til 0,0 %, jvf. Skema 26.

Skema 26. Vurdering af den øgede påvirkning af Natura 2000 område ud fra et worst case scenarie baseret på miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven. Dette worst case scenarie tager udgangspunkt i scenarie 2, da det har det højeste fosforoverskud.

Natura 2000 område	N30 - Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simsted og Nørre Adal, samt Skravad Bæk
Delområde - kystopland	Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning
Opland til Natura 2000 området	144.339 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	89.699 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	17.940 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	4.371 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P
Fosfor tab opland total	22.311 kg P
Husdyrbrugets arealer	
Ansøgt areal	147,97 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	11,4 kg P/ha
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	5%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	7 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,0%

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Holstebro Kommune har foretaget en individuel vurdering af tabsrisikoen for husdyrbrugets udbringningsarealer. I vurderingen er øvrige kilder sat til 0 kg P for at opnå et reelt worst case scenarie.

For nitrat vurderes det, at en påvirkning på under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne påvirke et Natura 2000 område i et sådant omfang, at det vil kunne måles i recipienten med de nuværende biologiske målemetoder. Antages det samme at være gældende for fosforpåvirkning, vil det ansøgte projekt ikke påvirke Natura 2000-området Nissum Fjord, herunder Felsted Kog væsentligt negativt, da husdyrbrugets individuelle påvirkning i retsbeskyttelsesperioden af området er under 1 %.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

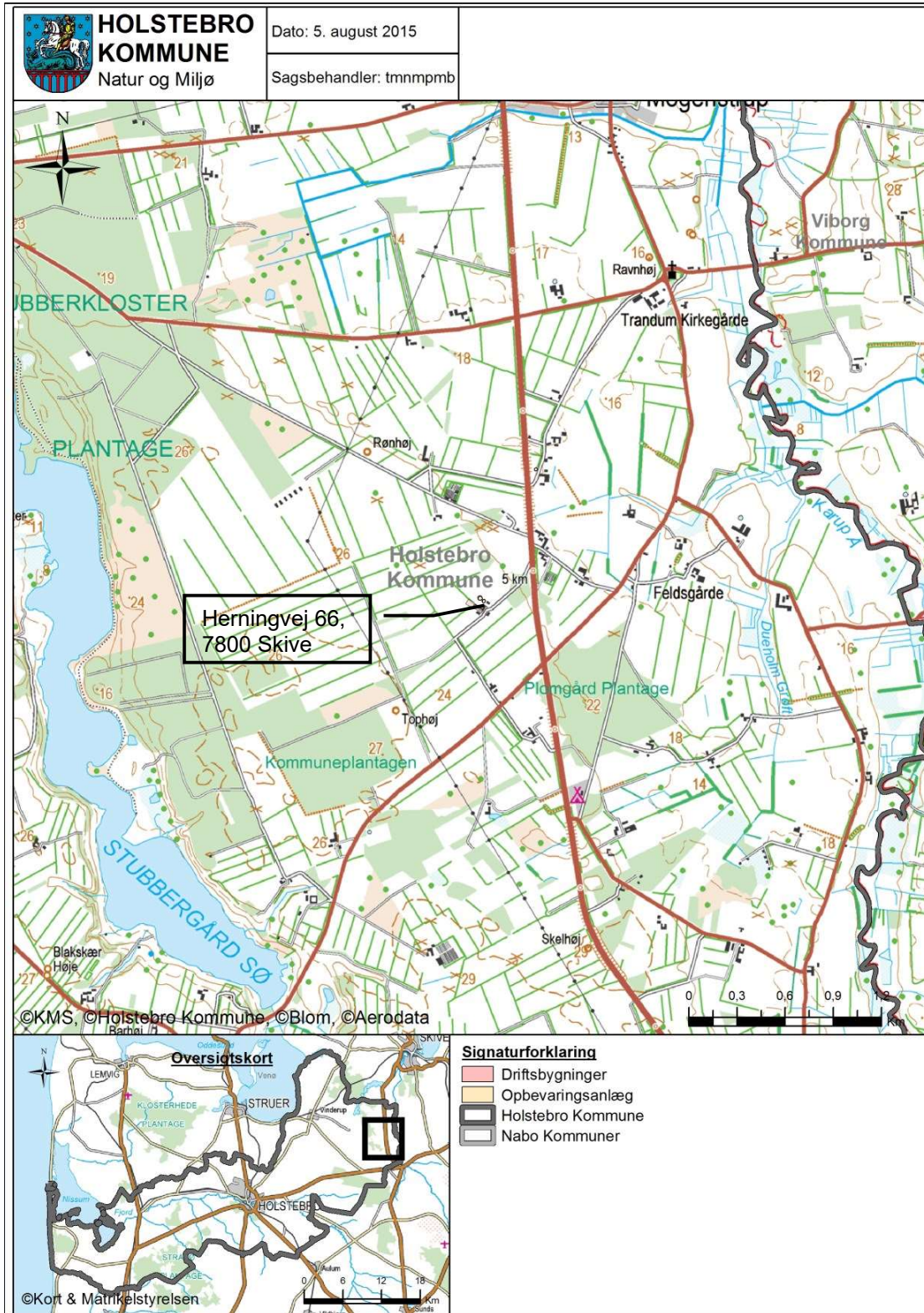
Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

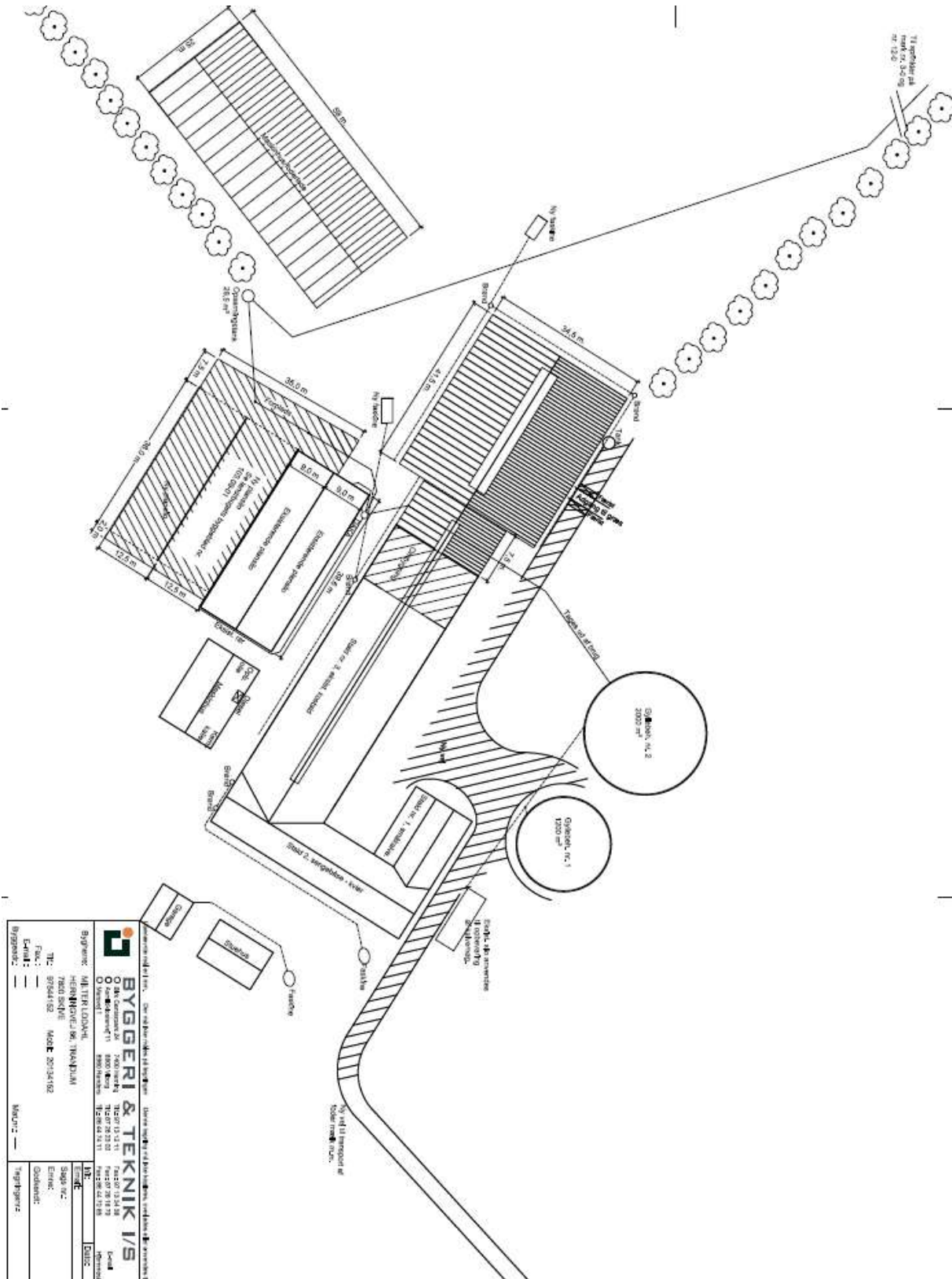
Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

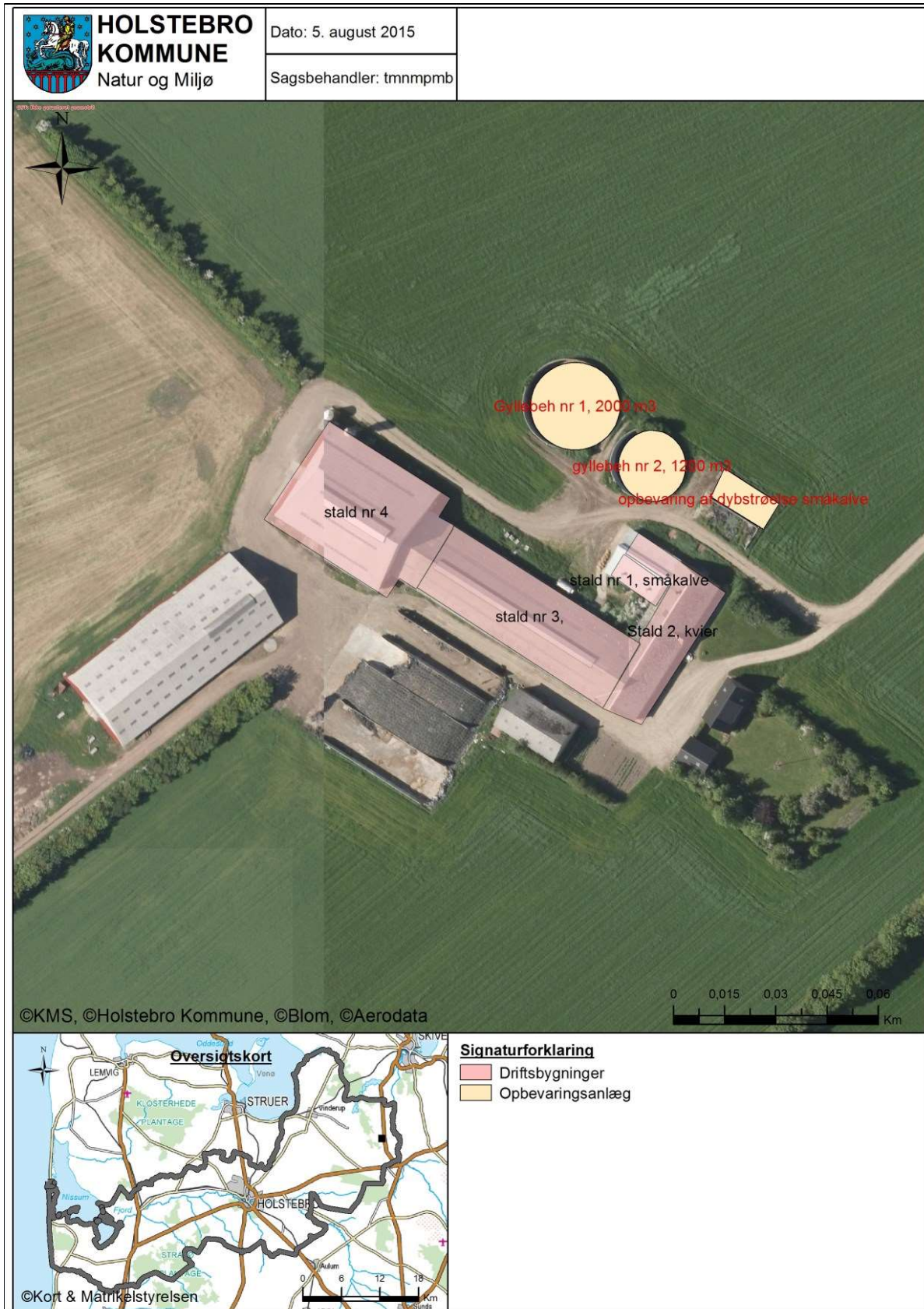

Bilag 2 – Situationsplan og husdyrbrugets afløbsforhold

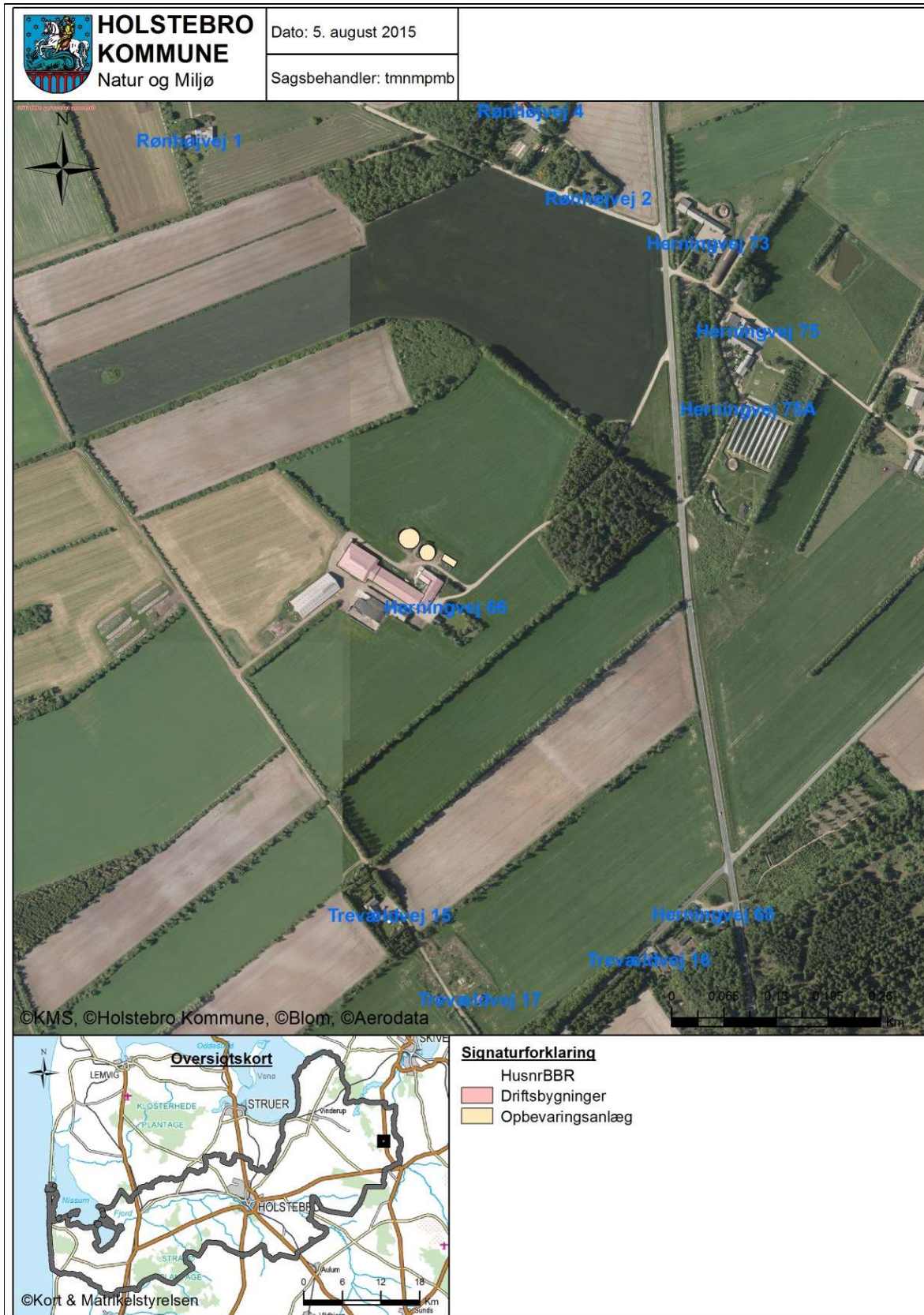

Bilag 3 – Husdyrbrugets indretning

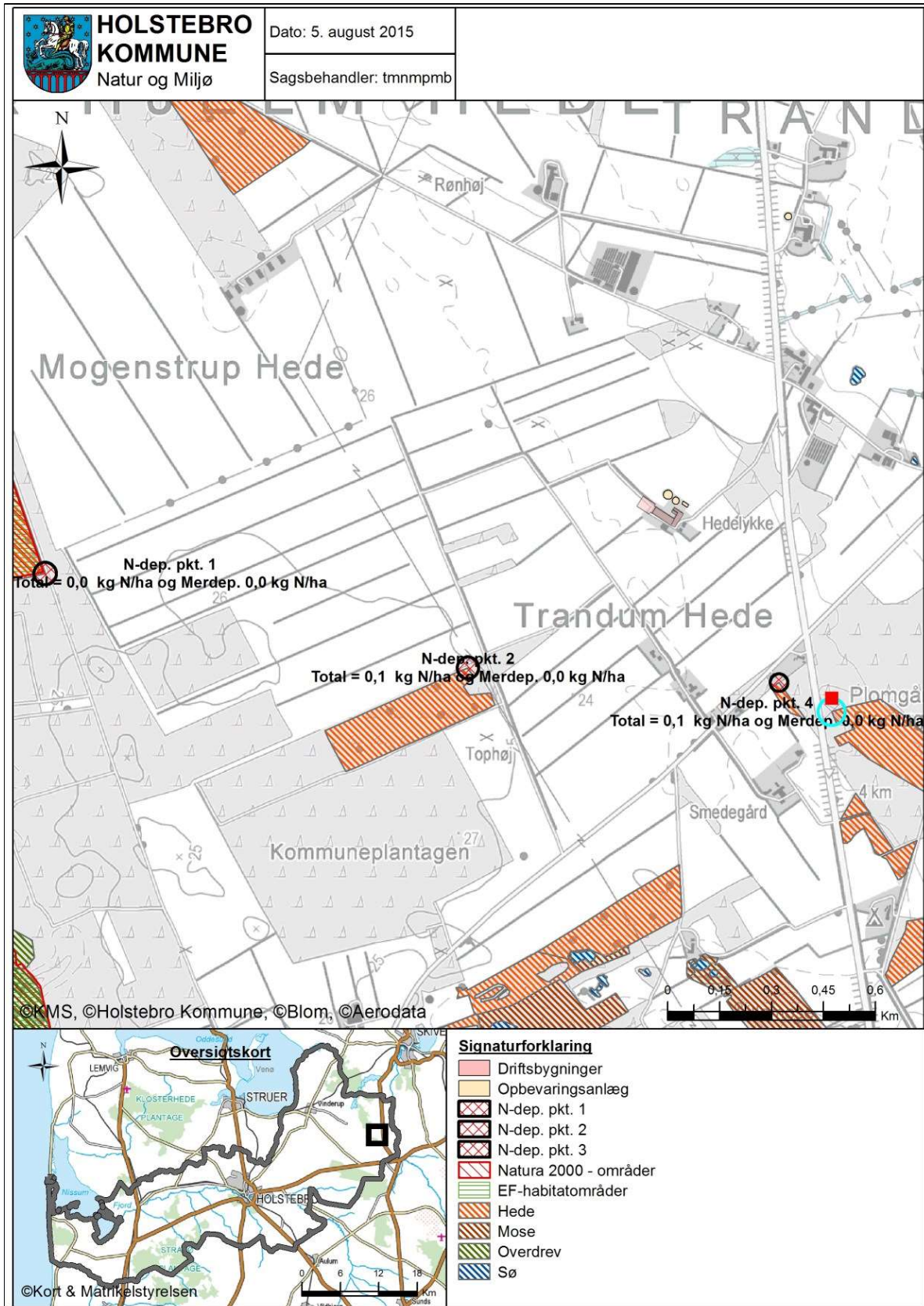

Bilag 4 – Omkringboende

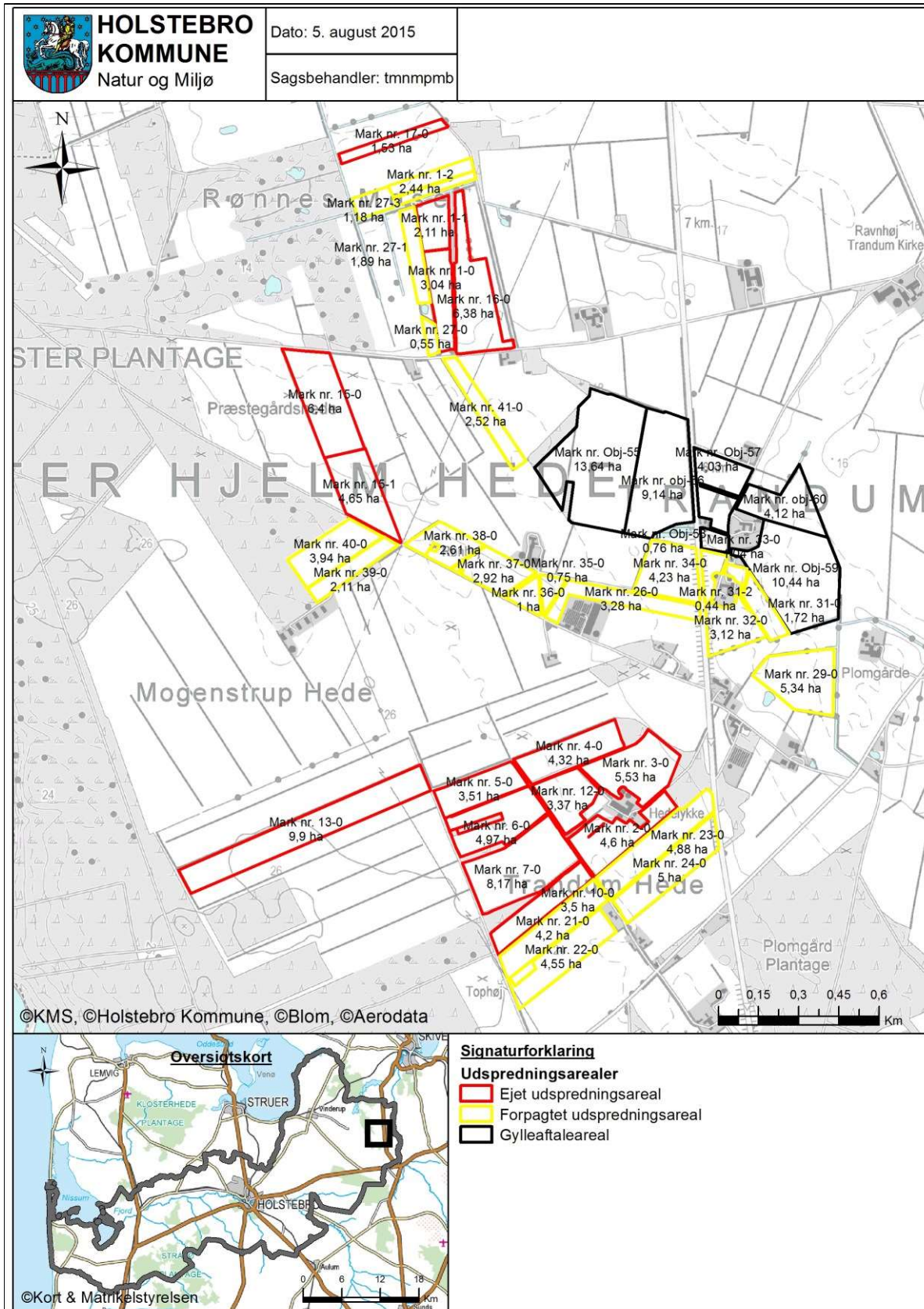
Bilag 5 – Naturområder omkring anlæg og N-dep fra anlæg

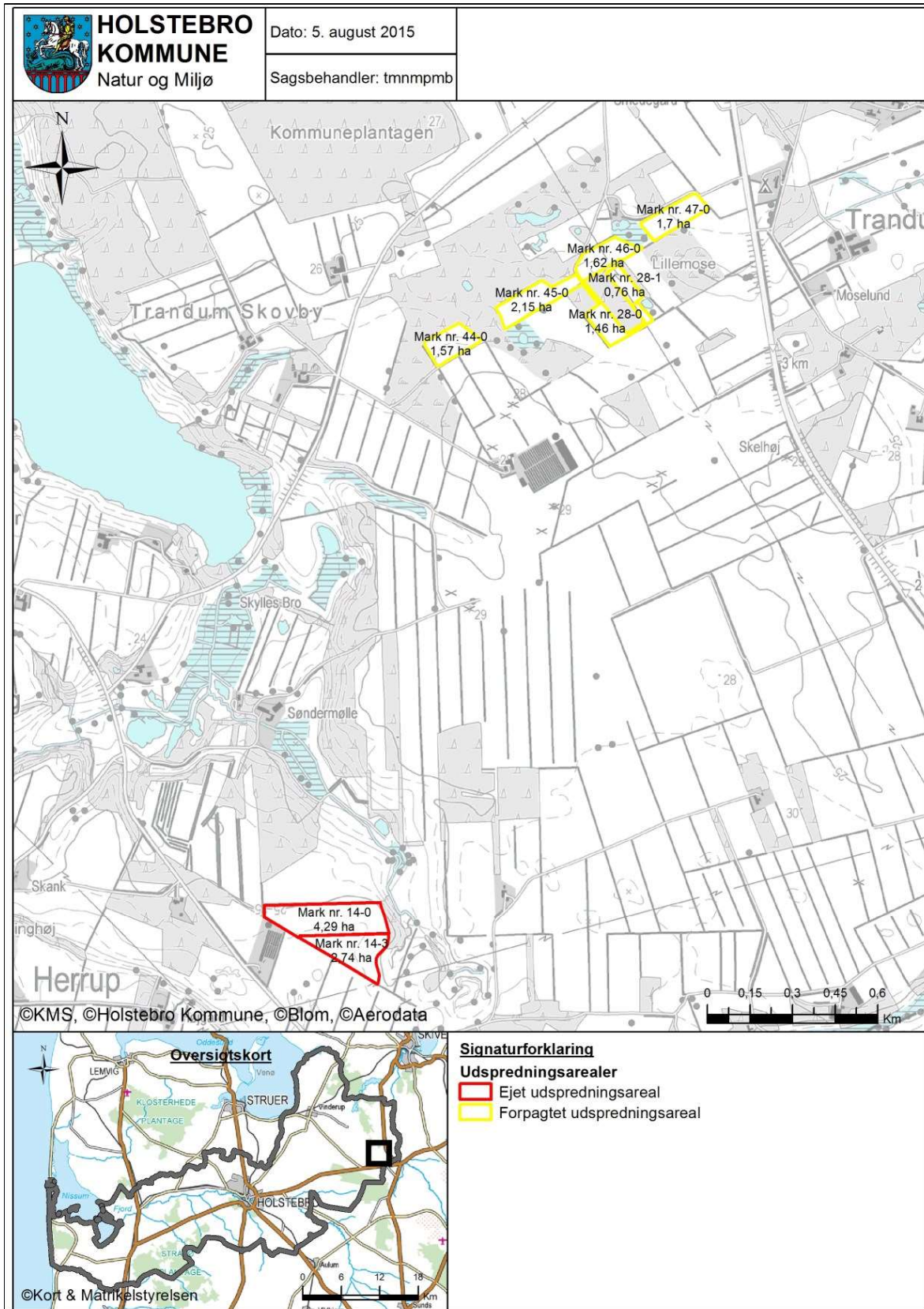
Bilag 7 – Arealer del 1/2

Bilag 8 – Arealer del 2/2

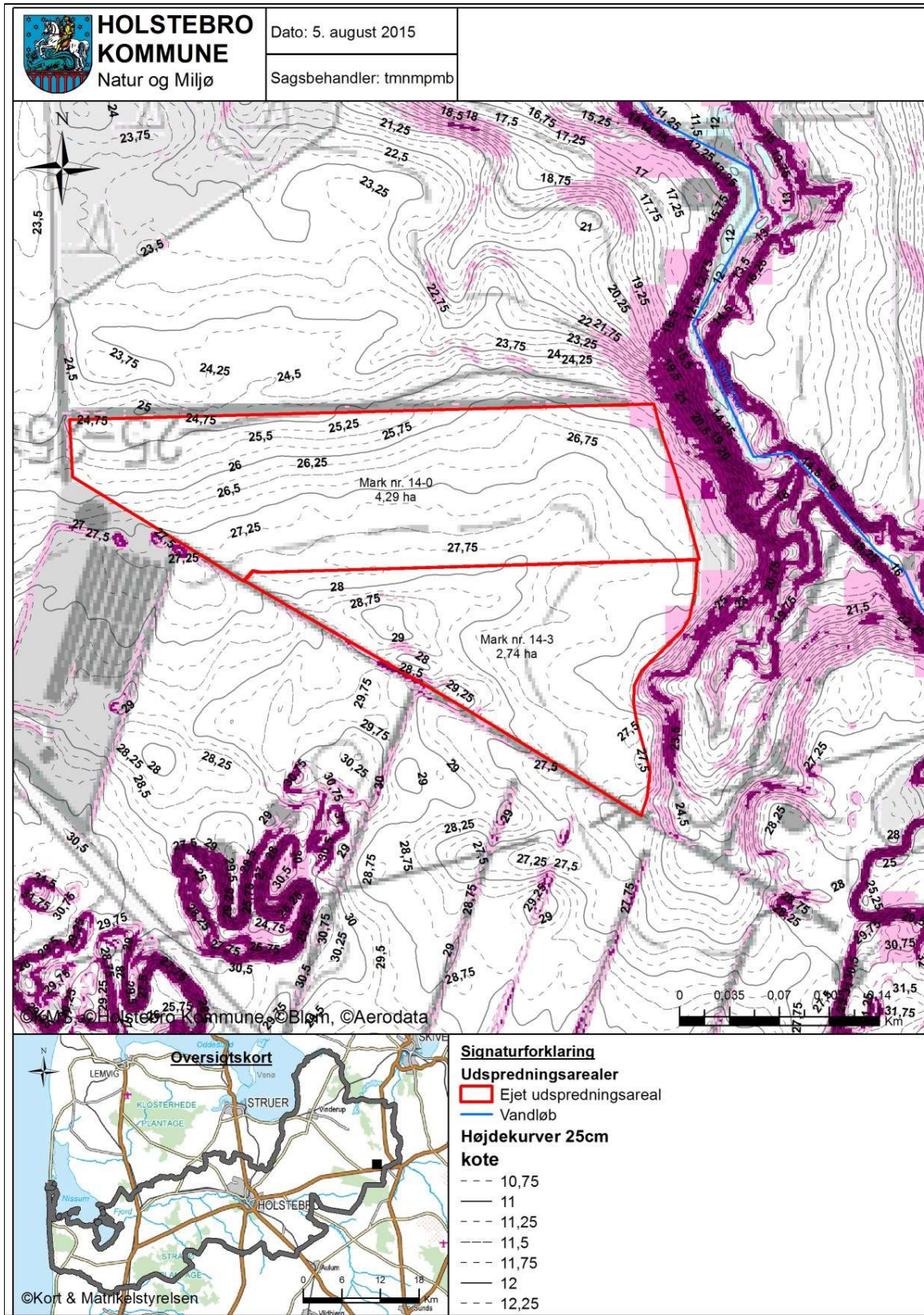

Bilag 9 – Gylletransportruter

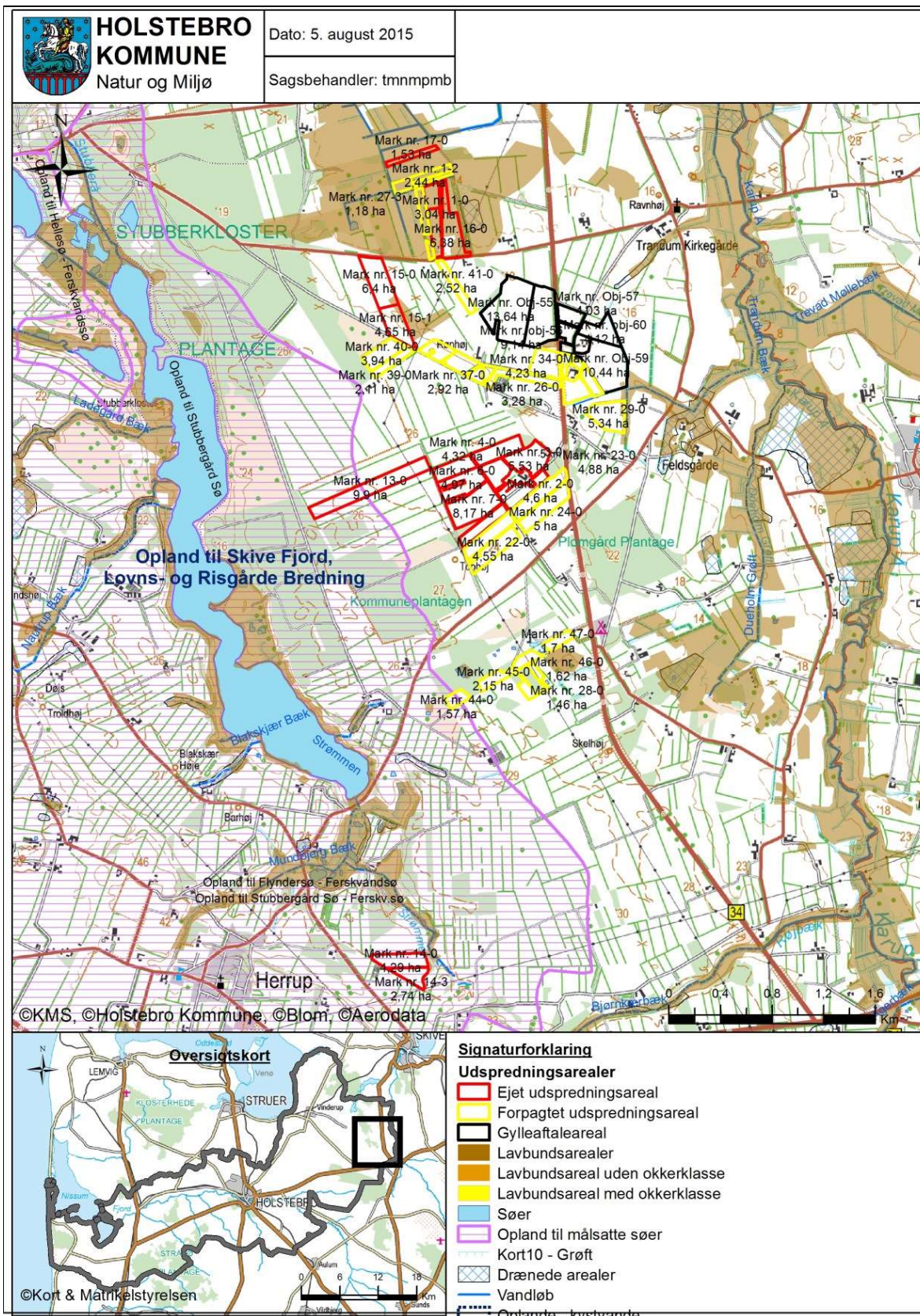
Bilag 10 – Risikoarealer i relation til terrænforhold

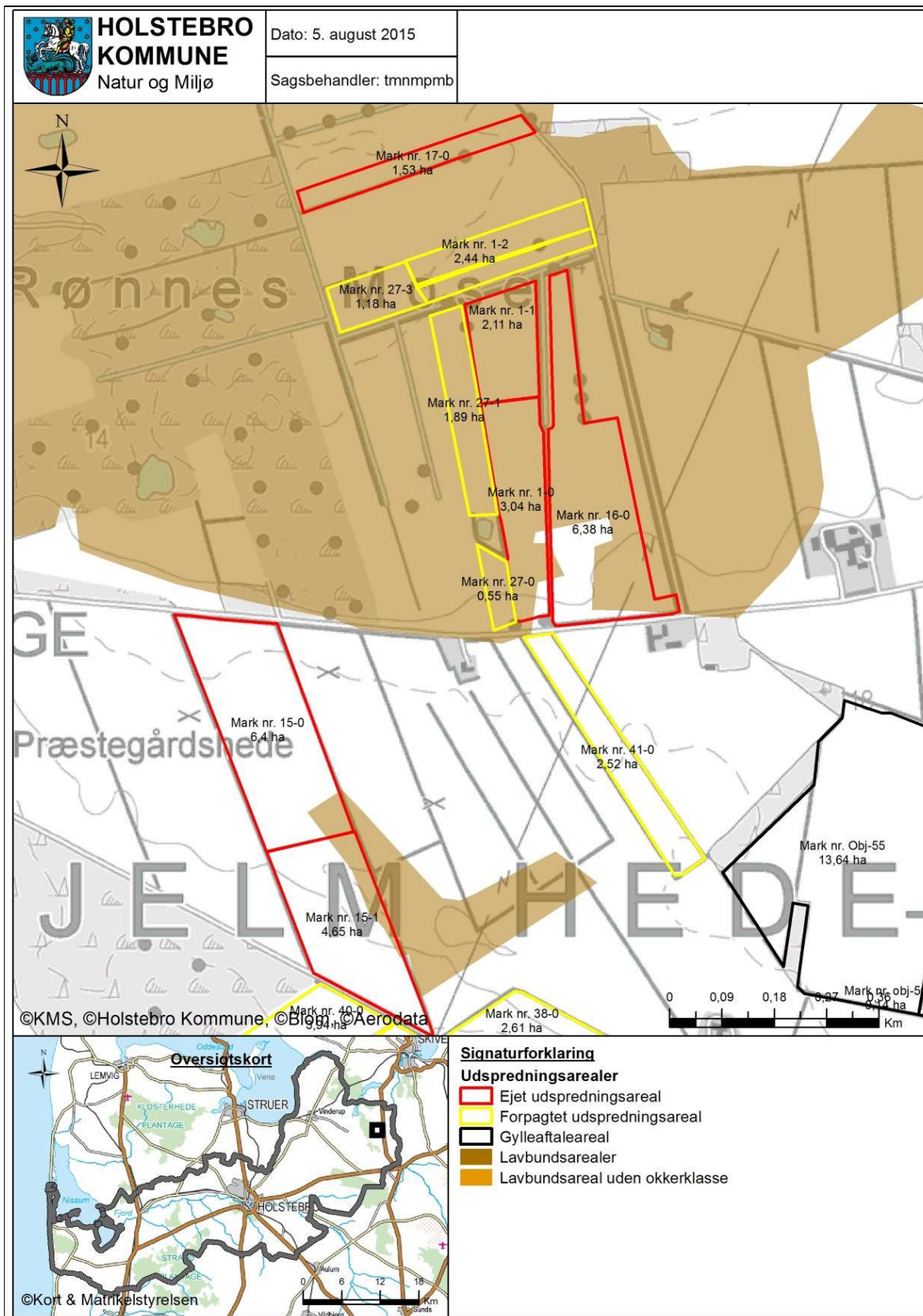

Bilag 12 – Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold

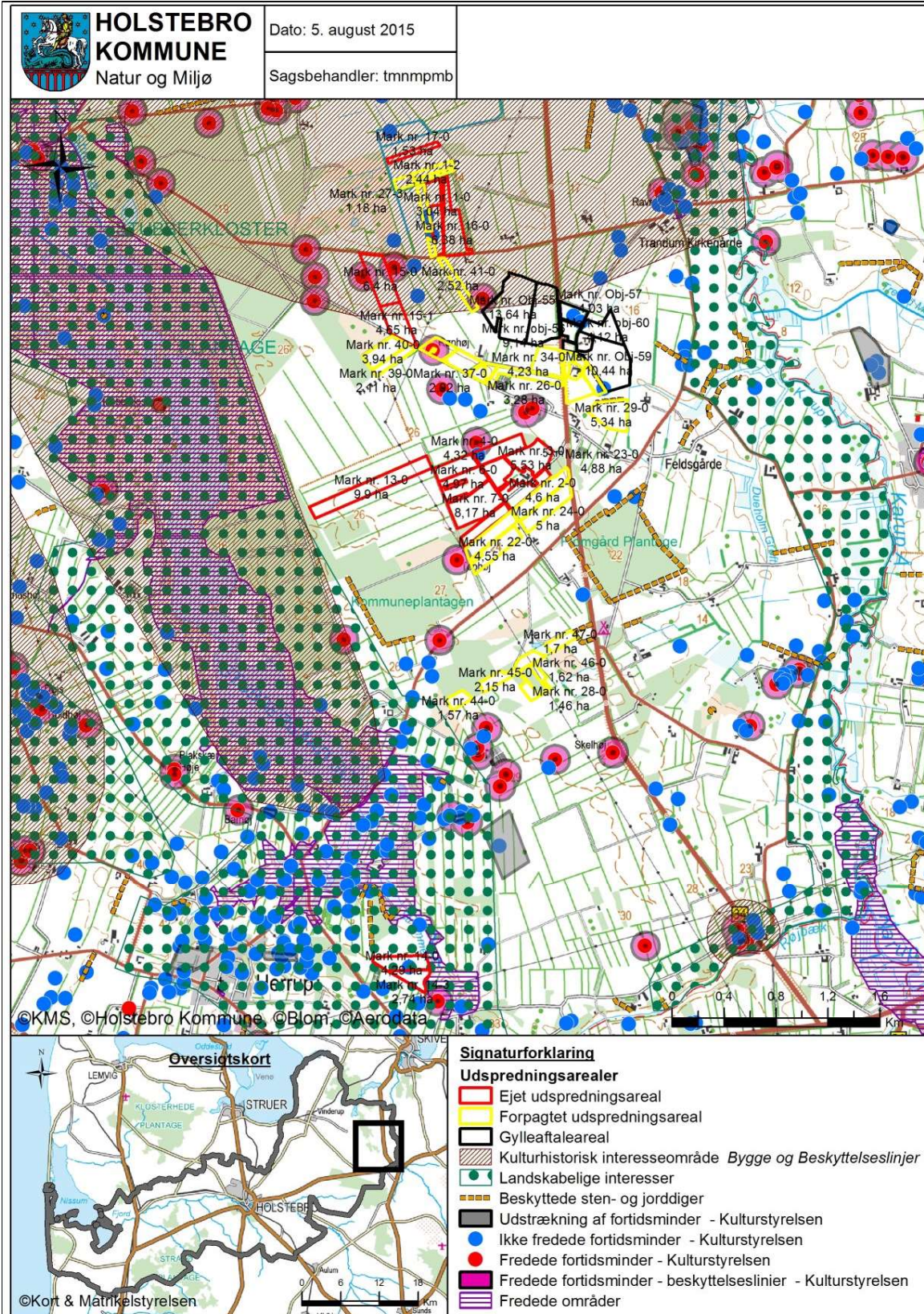
Bilag 13 – Risikoområder for fosforudvaskning (okkerklasser)

Bilag 15 – Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspretningsarealer

Bilag 16 – Driftsjournal - del 1 / 2

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR						
Egenkontrol 01/08-31/07						
	Maksimalt antal DE	Antal dyr	DE pr. dyr	Ydelse	DE	± DE
Malkekøer						
Kvier (3-28 mdr.)						
Småkalve (0-3 mdr.)						
Tyrekalve (40-60 kg)						

Skemaet kan erstattes af bilag, såfremt disse indeholder de samme informationer som ovenstående. Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående

MEKANISK VENTILATION	Dato for udførelse	Beskrivelse af det udførte
Rengøring		
Vedligehold		

ENSILAGE I MARKSTAKKE

1. Find kortbilag og tegn markstakkenes placering ind
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak.
3. Kontroller at der ikke har ligget markstakke på samme placering inden for de sidste 5 år.
4. Noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken (maksimalt 24 mdr.).

Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt ensilagestak:

Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE

	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1							
Gyllebeholder nr. 2							

Ovenstående årlige inspektion af gyllebeholdere kan i stedet fremgå af et bilag, som indeholder de angivne oplysninger.

Bilag 17 – Driftsjournal - del 2 / 2

FORSURINGSANLÆG	Dato	Beskrivelse af hændelse
Driftsfejl og alarmer		
Driftsfejl og alarmer		
...		

SERVICE FOR FORSURINGSANLÆG	Dato	Beskrivelse af service inkl. fejlretninger
Kontrol jf. servicemanual		
Kalibrering af pH-målere		
...		

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, der viser datoer for gennemførte tiltag. Skal gennemføres minimum hvert 5. år. Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	År:			År:			År:			År:		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
EI [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder tilsvarende information om det kvartalsvise forbrug.

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

Appendiks 1 - Natura 2000-vandopland Skive Fjord, Lovns- samt Risegårde Bredning - status for udpegningsgrundlag samt forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Lovns Bredning er udpeget som del af Natura 2000-område (N30) på baggrund af EF-habitatområde (H30) og Fuglebeskyttelsesområde (F14)⁴.

Skive Fjord og Lovns Bredning Fjord er bestående af bassiner, der er mere eller mindre afsnørede, og fjordene vurderes som værende en lukkede.

SMV-analysen⁵ for Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested, Nørre Ådale samt Skravad Bæk (Natura 2000-område nr. 30, Habitatområde H30, Fuglebeskyttelsesområde F14) anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- De meget små arealer, der indtil videre er kortlagt af naturtyperne næringsrig sø pga. veludviklet vegetation.
- Grøn kølleguldsmed på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbene.
- Bækklampret, dette dels på baggrund af en faglig vurdering af vandløbskvaliteten i de pågældende vandløb dels på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbene.
- Odder, dette dels på baggrund af viden om artens forekomst inden for området dels på baggrund af artens positive bestandsudvikling i Jylland de seneste år.
- Sangsvane, hvinand og hjejle. Arterne vurderes at have stabile eller stigende rastebestande i området.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- De 4 marine naturtyper primært på grund af stor belastning med næringsstoffer fra oplandet.
- Strandengene primært på grund af tilgroning med høje græsser og urter på en del af arealet.
- De meget små arealer, der indtil videre er kortlagt af naturtypen søbred med småurter, kransnålalge-sø og brunvandet sø fordi højeste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet.
- Våde og tørre heder og enekrat og på grund af at den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-belastning er overskredet samt for tørre heders vedkommende problemer med tilgroning i vedplanter.
- Tørt kalksandsoverdrev og kalkoverdrev da typernes arealer generelt er små og fragmenterede.
- Surt overdrev da laveste ende af tålegrænseintervallet for Nbelastning er overskredet og der er problemer med tilgroning med vedplanter.
- Arealer med tidvis våd eng på grund af afvanding, samt at laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet for langt den overvejende del af arealet.
- Arealer med nedbrudt højmosse, hængesæk, tørvelavning, kildevæld og rigkær på grund af uhenigtsmæssig/dårlig hydrologi, tilgroning med vedplanter, invasive arter og fordi den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet for alle eller næsten alle arealer og den højeste ende af tålegrænseintervallet er endvidere overskredet for hele eller næsten hele arealet af nedbrudt højmosse, hængesæk og tørvelavning.
- De 6 skovtyper da næringsstofbelastningen fra luften overskrider øverste ende af tålegrænseintervallet for skovnaturtypearealerne.
- Kildevældsvindelsnegl, blank seglmos og gul stenbræk på grund af udtørring af levesteder, tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter, den laveste ende af tålegrænseintervallet for kvælstofbelastning på levestedet er overskredet og fragmentering af egnede levesteder.

Prognosen er ukendt for:

---

⁴ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

⁵ Miljørapport for Natura 2000-planen, bilag 4.

- Strandvold med enårige planter, strandvold med flerårige planter, kystklint/klippe, enårig strandengsvegetation, urtebræmmer pga. manglende kendskab til naturtypernes udbredelse og tilstand.
- Stor kærguldsmed (er ikke fundet i Jylland siden 1937) og dermed manglende kendskab til artens udbredelse
- Stavsild (fundet i få ex. ifm. fiskeundersøgelser i Limfjorden), flodlampret (kun få og udokumenterede observationer i området) og damflagermus pga. manglende kendskab til arternes forekomst i området.
- Det eneste kendte areal med klithede i området, på grund af manglende kendskab til naturtypens forekomst og udbredelse i område.
- De ikke kortlagte søer og naturtypearealer i området, herunder alle de større søer over 5 ha, pga. manglende kendskab til deres forekomst og tilstand.
- Vandløb pga. mangelfuldt kendskab til deres tilstand i området.
- Stor vandsalamander på grund af manglende kendskab til artens udbredelse i området.
- Spættet sæl da artens forekomst i området er ustabil og utilstrækkeligt kendt.
- Toppet skallesluger og stor skallesluger på grund af meget fluktuerende bestande i området.

Deloplandet Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning udgør en del af hovedvandopland 1.2 Limfjorden i Miljøministeriets forslag til vandplan. Ifølge Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedvandopland 1.2 Limfjorden er miljømålslovens miljømål "god tilstand" - bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet - ikke opfyldt i området. Samlet vurderer Holstebro kommune vurderer derfor, at enhver yderligere tilførsel af kvælstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Nitrat - Vurdering af forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau

Kumulativ påvirkning sammen med andre planer og projekter

Det er i henhold til miljøstyrelsens vejledning en forudsætning, at

Pkt. 1A) husdyrproduktionen i oplandet ikke har været stigende siden 1. januar 2007,

Pkt. 1B) er der andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland og

Pkt. 1C) gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade en øget husdyrproduktion i oplandet

AD pkt. 1A)

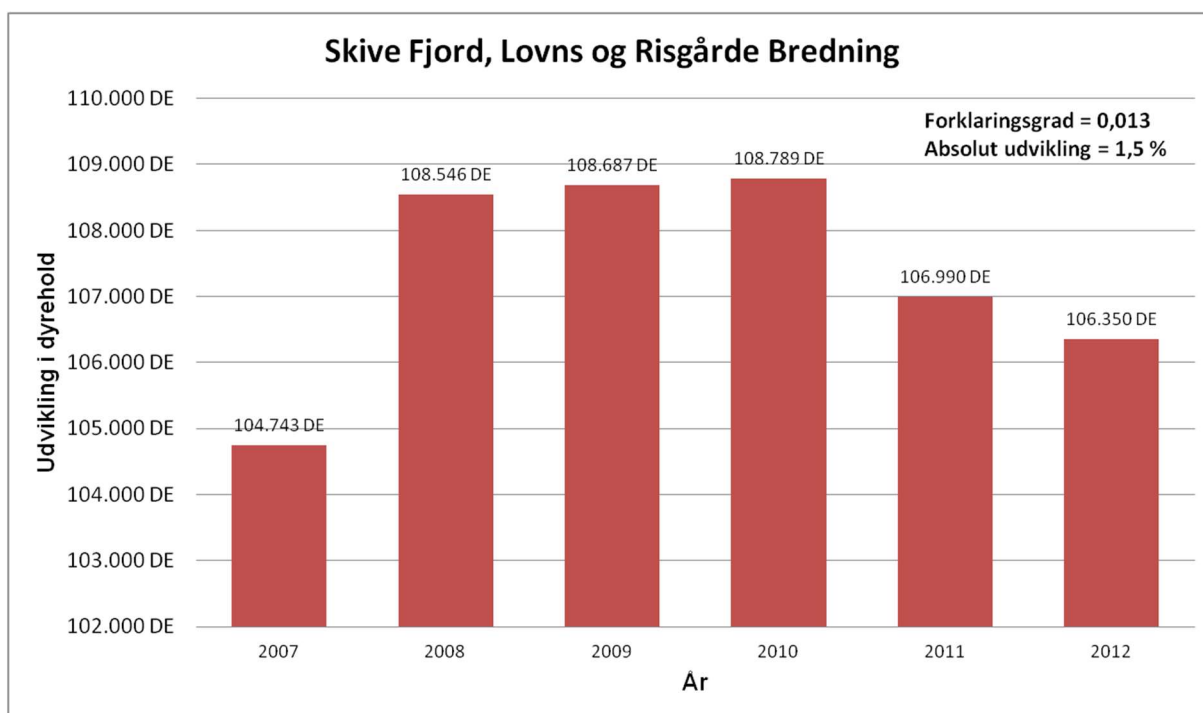
Samlet vurderer Holstebro Kommune, at dyreholdet i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning har været stigende i perioden 2007-2012. Holstebro Kommune vurderer derfor, at forudsætning 1A er ikke opfyldt, jvf. nedenstående redegørelse.

Udviklingen i husdyrproduktionen er baseret på CHR-data, der bygger på beregninger udført på de enkelte produktionssteder. Materialet er offentliggjort af Miljøstyrel-

sen den 28. februar 2013. De anførte produktionstal kan variere fra Miljøstyrelsens datasæt, da Holstebro Kommune kan korrigere datasættet for fejl⁶ i f.eks. CHR-data eller lokale forhold, der kan have stor betydning i mindre oplande.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning skal kommunen ikke anvende lineær regression, hvis forklaringsgraden er mindre end 0,5. Af figur 1 fremgår det, at forklaringsgraden for den lineære regression er under 0,5 for Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning.

Figur 4. Udviklingen i dyrehold i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning i perioden 2007-2012 med angivelse af forklaringsgrad samt den absolutte udvikling i dyreholdet i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning.

I perioden fra 2007 til 2012 er antallet af producerede DE i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning steget med 1,5 %. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at udvikling i antallet producerede husdyr i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning er stigende. Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at forudsætning 1A for husdyrlovens beskyttelsesniveau for Skive Fjord ikke er opfyldt.

Det kan derfor kun meddeles miljøgodkendelse, hvis udvaskningen fra det ansøgte projekt i oplandet ikke overstiger nitratudvaskningen svarende til et plantebrug, dvs. et standard planteavlssædskifte (S1/S3), hvor der udelukkende gødes med mineralisk gødning (handelsgødning).

⁶ Data i CHR skal indberettes for antal dyr på stald for f.eks. svin, kyllinger og mink. I samarbejde med Conterra Aps har en række kommuner indberettet åbenlyse fejl, såsom produktion, hvor den årlige produktion er angivet, eller hvor hvalpe er anført i stedet for avlsdyr. Når en sådan fejl konstateres, så foretager Conterra Aps en korrektion af fejlen i dataserien for hele perioden siden 2007.

På baggrund af ovenstående er pkt. B og C i Miljøstyrelsens vejledning ikke vurderes nærmere, da det ikke vil ændre på ovenstående konklusion.